

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De civitate dei

Augustinus, Aurelius

[Freiburg im Breisgau], 1494

[Liber XVII]

[urn:nbn:de:bsz:31-313420](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313420)

Incipiunt capitula libri decimiseptimi.

- i De temporibus prophetarum.
- ii Quo tempe sit impleta promissio dei de terra chanaan: qua in possessione etiam israel carnalis accepit.
- iii De tripertitis significationibus prophetarum: que nunc ad terrenam: nunc ad celestem hierusalem: nunc autem ad vtramque referunt.
- iiii De figurata commutatione israelitici regni et sacerdotum: et de his que antea mater samuelis personam gerens ecclesie prophetavit.
- v De his que ad hely sacerdotem homo dei prophetice locutus est: significans sacerdotum quod secundum aaron institutum fuerat auferendum.
- vi De iudaeo sacerdote et regno: que cum in eternum dicantur statuta non permanent ut alia intelligantur que spondent eterna.
- vii De diruptione regni israelitici: qua figuratur perpetua diuisio israelis spiritualis ab israel carnali.
- viii De promissionibus ad dauid in filio eius: que nullatenus in salomone sed plenissime inueniuntur in christo.
- ix Similis in psalmo octogesimo octavo sit prophetia de christo: his que in regnorum libris nathan prophetate promittuntur.
- x De diuersa acta sunt in regno terrene hierusalem: ab his que promiserat deus ut intelligeret promissionis veritas ad alterum regis et regni gloria pertinere.
- xi De substantia populi dei: que per successionem carnis in christo est: que solus eruendi animam suam ab inferis habuit potestatem.
- xii Ad quorum personam pertinere intelligenda sit flagitatio promissorum: de quibus in psalmo dicitur. Ubi sunt misericordie tue antiquae domine.
- xiii An promissa pacis veritas illis temporibus possit ascribi: que sub salomone fluxerunt.
- xiiii De studio dauid in positione psalmorum.
- xv An omnia que in psalmis de christo et ecclesia prophetantur: ad contextum diuini operis coaptanda sint.
- xvi De his que in quadragesimo quarto psalmo ad christum et ecclesiam pertinentia: aut aperte dicuntur: aut tropice.
- xvii De his que ad sacerdotium christi in psalmo centesimo nono: et de his que in psalmo vigesimo primo ad passionem ipsi spectant.
- xviii De psalmo tertio et de quadragesimo et de undecimo et de sexagesimo septimo in

- quibus mors et resurrectio domini prophetantur.
- xix De psalmo sexagesimo octavo in quo iudeorum pertinax infidelitas declaratur.
- xx De regno ac merito dauid et de filio ipsius salomone: eaque prophetia que ad christum pertinens inuenitur: vel in eis libris que scriptis ipsius copulantur: vel in eis quos ipsius esse non dubium est.
- xxi De regibus post salomonem: siue in iuda siue in israel.
- xxii De hieroboam qui impietate idolatrie subditum sibi populum prophetauit: in quo non desinit deus et prophetas inspirare: et multos sub idolatrie crimine custodire.
- xxiii De vario vtriusque regni hebreorum statu donec ambo populi in captiuitate diuerso tempore ducerentur: reuocato postea iuda in regnum suum: quod nouissime in romanorum transit potestatem.
- xxiiii De prophetis que vel apud iudeos postremi fuerunt: vel quos circa tempus natiuitatis christi euangelica preedit historia.

Incipit liber decimiseptimus. La. I

La. I.

Romissiones dei que facte sunt ad abraam cuius semini et gentem israeliticam secundum carnem et officia gerere debent secundum cumoseptimo libro in que admodum compleantur: et per ordinem temporum percurrere dei ciuitas iudicauit. Quamque superioris libri vsque ad regnum dauid facta est finis: nunc ab eodem regno quantum tuus suscepto operi sufficere videtur: ceteraque sequuntur attigimus. Hoc itaque tempus ex quo sanctus samuel prophetare cepit: et deinceps donec populus israel captiuus in babyloniam duceretur: atque inde secundum scriptum hieremie prophetam post septuaginta annis reuersis israelitis dei domum instauraret: totum tempus est prophetarum. Quod et a trasuis enim et ipsum noe patriarcham in cuius diebus vniuersi migratione sa fra diluuium delicta sunt: et alios supra et infra vsque ad christum.

Quod ad istos que reges in dei populo esse ceperunt: propter quod nonnullos eorum id expressius legimus nuncupatos sic abraam: sic moysen: tunc dies prophetarum precipue maximeque huiusmodi sunt: ex quo cepit prophetare samuel: que et saul prius: et eo reprobato ipsum dauid deo precipiente vixit in regem: de cuius ceteri stirpe succederent: quosque illos succedere sic opteret. Que igitur a prophetis sunt predicta de christo cum moriendo decedentibus: et nascendo succedentibus suis me

Romissiones dei que facte sunt ad abraam cuius semini et gentem israeliticam secundum carnem et officia gerere debent secundum cumoseptimo libro in que admodum compleantur: et per ordinem temporum percurrere dei ciuitas iudicauit. Quamque superioris libri vsque ad regnum dauid facta est finis: nunc ab eodem regno quantum tuus suscepto operi sufficere videtur: ceteraque sequuntur attigimus. Hoc itaque tempus ex quo sanctus samuel prophetare cepit: et deinceps donec populus israel captiuus in babyloniam duceretur: atque inde secundum scriptum hieremie prophetam post septuaginta annis reuersis israelitis dei domum instauraret: totum tempus est prophetarum. Quod et a trasuis enim et ipsum noe patriarcham in cuius diebus vniuersi migratione sa fra diluuium delicta sunt: et alios supra et infra vsque ad christum.

De prophetis

Reg-10
Reg-16

beis ciuitas dei p ista curreret tpa: si oia velim
comemorare in imesu pgi. p. inu qz ipa scri
ptura qz por dinc reges coruqz facta et euenta
digeres vt taqz historica diligetia reb gestis oc
cupata ee narradis: si adiuuante dei spu pside
ra tractes vel magi vel certe no min pnuclan
dis futuris qz pteritis enuciadis iuenies inten
ta. Et b pscrutando indagare ac differedo mo
strare: qz sit oposu atqz pluru: qz multis idige
at voluminib: qz igrat qz bec vel mediocri co
gitat: Deinde qz ea ipa qz ad pphetiā nō abigi
tur p tunc: ita sūt multa de xpo regnoqz celoꝝ
qz ciuitas dei ē vt ad b apicndū maior sit dispu
tatio nccaria: qz huiusmodi flagitat. Pros
ide ita si potuero stilo moderabo: meo vt huic
opi in dei voluntate pagendo: nec ea qz sup sūt di
ca: nec ea qz satis sūt ptermittā. La. II.

Et pcedēte libro dixim ab initio abraaz
i pmissionū dei duas res fuisse pmissas:
vnā. f. qd terra chanaan possidēz foret
semē ei: qd significat vbi dicitur ē: Glade in fraz
quā tibi demfraucro et faciā te in gentē magnāz
aliā vō lōge pstantiorē: nō de carnali: s de spiri
tali semē p qd pater ē: nō vni gētis israelitice
s oim genuū: qz fidei ei vestigia psequit. Qd
p mitti cepit his vobis. Et bndicent in te oēs tri
bus tre. Et deinceps alijs multis admodū te
stimonijs bec duo pmissa ee mōstrauim. Erat
igit iā in fra pmissiois aliud semē abrae. i. plus
israel fm carnē: atqz ibi nō solū tenēdo ac possi
dendo ciuitates aduersarioꝝ: verū etiā reges
habendo regnare iā cepant: impletis de ipō ppo
pmissionibus dei magna iā ex pte nō solū qz i
illis trib pfb: abraā: isaac: et iacob: qz bnfca qz di
ctis vel signis aut figuris tpb: coꝝ facte sūt ve
rū etiā qz p ipm moysen p quē ips idē de scrui
te egyptiaca liberat: et p quē cūcta pterita renē
lata sūt tpb: ei cū plm p heremū duceret fa
cte fuerāt. Regz aut p insignē ducē iesū naue p
quē ips ille in pmissiois induc: est frā qz expu
gnatis gentib: eā duodeci tribub: qb: de iusse
rat diuisit et mortu: ē: neqz post illū toto tpe iu
dicū: impleta fuerat pmissio dei de fra chanaā qd
a flumie egypti vīqz ad flumen magnū cufra
ten plus ille dñaref: nec tū ad huc pphabaf fu
turū: s expectabaf iplendū. Impletū ē autez p
dauid et ei filii salomonē: cui regnū rāto qnto
pmissū fuerat spacio dilatātū ē. Tmūfos qz
pe illos sūdidit: tributariosqz fecerūt. Sic igr
in fra pmissiois fm carnē: b ē in fra chanaā s
bis regibus semē abrae fuerat cōstitutū: vt ni
hil deinde supesset qz frena illa dei pmissio com
pleref: nisi vt in eadē fra qntū ad pspertatem
attinet tpalē: p posteritatis successione in pcul

Gene. 12

so statu vsqz ad mortalis seculi huius finitū gēs
pmaneret hebreā: si dñi dei sui legib: obediret.
S3 qm de nouerat b cā nō ee facturā: vltus est
etiā tpalib: penis ad exercēdos in ea paucos si
deles suos: et admonēdos qz postea futuri erāt i
oibus gentib: qz p eos admoneri optebar: i q
bus alterā pmissionē reuelato nouo testamē
to p incarnationē xpi fuerat impletur. La. III.

Uocirca sicut oracula illa dīna ad abra
q am isaac et iacob: et qz qz alia signa vlti
cta prophetica in sacris lris pcedētib: bus
facta sūt: ita etiā cetera ab isto regū tpe pphē
tie prim ptinet ad gentē carnis abrae pti vō ad
illud semē illius in q bndicunt oēs gētes cobe
redes xpi p testamētū nouū ad possidendāz vi
tā eternā regnūqz celoꝝ. Partim qz ad ancillā
qz in seruitutē generat: id ē frenā hierusalē: qz
seruit cū filijs suis: partim vō ad liberā ciuitatez
dei. i. verā hierusalē et emā in celis: cui filij oēs
fm deū viuētes pegrinant in terris: s sūt in eis
quedā qz ad vtrāqz ptinere intelligunt: ad acil
lam proprie: ad liberā figurate. Triptita itaqz
repiunt eloqz prophaz: siquidē aliq sūt ad fre
nā hierusalē spectantia: aliqua ad celestē: non
nulla ad vtrāqz. Exēplis video probandū esse
qd dico. Absus ē nathan propba a deo q regē
dauid argueret de pctō graui: et ea qz psecura s
mala futura pdiceret. Nec atqz hmoi siue pub
lice. i. pro salute vel vtilitate ppli: siue puari: cuz
pro suis qsqz reb: dīna promereref eloqz: qb
pro vsu tpalis vite futuri aliqd agnosceret: ad
terrenā ciuitatē ptinuisse qz abigar: vbi autē
legit. Ecce dies veniūt dicit dñs. et consumabo
domui israel et domui iuda testamētū nouū: si
fm testamētum qd disposui pfb: eoz in die
qua apphēdi manū eoz: vt educerē eos d ter
ra egypti: qm ipi nō pmāfest in testamēto meo
et ego neglexi eos dicit dñs: qz hoc ē testamētū
meū qd pstitua domui israel post dies illos dicit
dñs: dabo leges meas in mētē eoz: et sup corda
eoz scribā eas: et videbo eos: et ero illis in deū:
et ipi erūt mibi i plebē: hierusalē sine dubio sup
na prophetaf: cui de ipē pmiū est: eūqz bfe at
qz ipi ee summū illi ē atqz totū bonū. Ad vtrā
qz vō ptinet hīpm qd hierusalē dicit dei ciuitas: et
in ea prophetaf futura dom: dei: eaqz prophe
tia vt impleri cū salomon rex edificat illud no
bilissimū templū. Nec em t in terrena hierusa
lem fm historā ptingerūt et celestis hierusale
figure fuerūt. Qd gen: pro phetic ex vtroqz ve
luti cōpactū atqz cōmixtū in libris veterib: ca
nonicis quib: rex gestaz narrationes ptinent
valet plurimū: multūqz exercuit et exercet ige
nia scrutantiū lras sacras: vt qd historice predi

Gal. 4

2 Reg. 15

hiero. 15

etum cōpletūq; legit in semie abrae fm carne: etiā in semie abrae fm fidē qd iplendū allegorice significet in qrat: intū vt qbusdā visu sit nihil eē in eisdē libris vel pñūciatū z effectū vñ nō effectū qbus pñūciatū: qd nō insinuet aliqd ad supnā ciuitatē dei eiusq; filios in hac vita peregrinos figurata significatiōe referendū. s; si h ita ē: iā biptita nō triptita erūt eloqa pphaz: vñ potū illaz scpturaz oim q veteri instrumētū ap pellatiōe censent: nihil erit iā illū qd ad hierlm tēnā tñ pñear: s; quicqd ibi de illa vel ppter illā dicit: atq; cōplet: significat aliqd qd etiā ad hierusalē celestē allegorice pñūciatiōe referatur: s; erūt sola duo genera: vñū qd ad hierusalē liberā: alter qd ad ytrāq; pñear. Adhibi autē sē multū videns errare q nullas res gestas in eo genere s;az aliqd aliud pter id qd eo mō gestē sūt significare arbitrant: ita multū audere q pñus ibi oia significatiōib; allegorice inuoluta eē cōtendūt. s; triptita nō biptita eē dicit: hoc em existimo: nō tñ culpās eos q potuerit illū d quacūq; re gesta sensū itelligēte spiritualis exculpere: seruata pmit dicitur at historie veritate. Ceterū q ita dicunt vt reb; hūanit; seu diuinitus gestis siue gerendis puenire nō possint: qd fidelis dubitet nō eē saniter dicta: Quis ea nō ad itelligētā spiritālē reuocat si possit: aut ab eo q pōt reuocāda eē fateat? La. III.

Recurfus igit ciuitatis dei: vbi pñit ad regum tpa: qñ dauid saule reprobatō ita regnū pñū obtrimit: vt ei; deū posteri in terrā hierusalē diuturna successiōe regnarēt: dedit figurā rei geste: significās atq; pñūciās: q nō est pteritū dū silentio: de rex mutatiōe futurarū qd attinet ad duo testamēta vetus z nouū vbi sacerdotiū regnū q mutātū ē p sacerdotē eundēq; regē nouū ac sempiternū: q ē xps ihs. Hā z hely sacerdote reprobatō: s; substitut; in dei ministeriū samuel simul officio func; sacerdotis z iudicis: z saule abiecto rex dauid fundat; in regno: s; qd dico figurauerūt. Abat q; ipsa samuelis anna: q pñū fuit sterilis z posteriore fecūditate letata ē: pphetare aliud nō vñ: cū congratulationē suā dñō fundit exultās: qñ qdē eū dē puez natū: z ablactatū deo reddidit: eadem pietate q vouerat. Dicit em: Confirmatū ē cor meū in dño: z exaltatū ē cor meū in deo meo. Dilatatū ē sup inimicos meos os meū: letata sū in salutarituo: quoniā nō ē sanctus sicut dñs et non est iustus sicut deus noster: non est sanctus pter te: nolite gloriari: z nolite loq; excelsa: neq; procedat magniloquiū de ore vestro: qm de; scientiaz dñs: z deus pparās ad inuētiōnes suas. Arcū potentū fecit infirmū: z infirmū

pñūci sūt virtute. Pleni panib; minorati sūt: et esurientes transferūt terrā. Quia steril; peperit septē: z multa in filijs infirmata est. Dñs i. Reg. 2. mortificat z viuificat: deducit ad iferos z reducit. Dñs paupem facit z dirat: hūiliat z sblimat. Suscitāt a terra paupes: z de stercore erigit in opē. vt collocet eū cū potentib; ppli: z sedē gloriē hereditatē dans eis: dans votū voucti z bñ dicēs annos iusti: qm nō in virtute potēs ē vir. Dñs infirmū facit aduersariū suū: dñs sanctus hō gloriē prudens in prudētia sua: z nō gloriē tur potēs in potētia sua: z nō gloriē diues i diuitijs suis: s; in h gloriē q gloriat: intelligere z scire dñm z facere iudiciā z iusticiā: in medio terre. Dñs ascendit in celos z tonuit: ipe iudicabit extrema terre: q; iust; ē: z dat virtutē regibus nris: z exaltauit cornū xpi sui. Ita ne vba hec vni; putabunt eē muliercule: de nato sibi filio gratulātis? Tantū ne mēs hoim a luce veritatis auersa ē: vt non sentiat supgredi modū semie hui; dicta que fudit: Porro q rebus ipis q iā ceperūt etiā z in hac terrena pegrinatiōe cōpleri puenient mouet: nōne intendit et aspicit z agnoscit p hāc mulierē cui; etiā nomē id ē anna q gratia ei; interpretat: ipam religionē xpianā: ipam ciuitatē dei: eū rex ē cōditō: xps ipm postremo dei grām pphético spū sic locutā: a q supbi alienant vt cadāt qua hūiles iplētur vt surgāt: qd marie hymn; iste psonuit: Hī si qsq; forte dicitur ē nihil istā pphetasse mulierem: s; deū tantūmō ppter filiū quē pca;ta ipe; trauit exultanti p dicatione laudasse? Quid q sibi vult qd ait. Arcū potentū fecit infirmū: et infirmū pñūci sūt virtute: pleni panib; minorati sūt: z esurientes transferūt terrā: z sterilis peperit septē: z multa in filijs infirmata est. Hū qd septē ipa peperat: q; uis sterilis fuerat: Vnicūq; habebat qñ ista dicebat: s; nec postea sopitē peperit siue sex: quibus septim; eēt ipe sa; hūel: s; tres mares z duas femias. Deinde in illo plo cū adhuc nemo regnaret qd in extremo posuit dat virtutē regib; nris: z exaltauit cornū christi sui: vñ dicebat s; pphetabat: Dicat; ecclesia xpi: ciuitas regis magni: grā plena p e secūda: dicat qd tanto ante de se pphetatū p os huius pie matris agnoscit. Confirmatū ē cor meū in dño: z exaltatū ē cornū meū in deo meo. Vere cōfirmatū ē cor: z cornū vere exaltatū qz nō in se: s; in dño deo suo. Dilatatū ē sup inimicos meos os meū: q; z in angustijs pssuraz sermo dei nō ē alligat;: nec in pconib; alligatis. Letata sū inqt in salutarituo: xps ē ipe iesus q; ue; sy meon sicut in euāgelio legit. Senex amplexus puulū agnoscens magnū: nūc dimittis inquit

Ps. 112.

Hier. 9.

i. Reg. 2.

Ibidem.

Ibidem.

Libert

dn̄e seruū tuū in pace: qm̄ viderūt oculi mei salutare tuū. Dicat itaq; ecclia: Letata sū i salutarituo: qm̄ nō ē sanct⁹ sic dn̄s: ⁊ nō est iust⁹ sic de⁹ nr̄: tāq; sanct⁹ ⁊ sanctificāō: ⁊ iust⁹ ⁊ iustificāō: nō est sanct⁹ p̄ter te: q; nemo fit nisi abs te. Deniq; sequit: Nolite gloriari supbe: ⁊ nolite loq; excelsa: neq; exeat magniloquū d ore vestro: qm̄ de⁹ sciaz dn̄s ip̄e: ⁊ nemo scit qd̄ ip̄e scit: qm̄ q̄ purat se aliqd̄ eē cū nihil sit: seipm̄ seducit. Hec dicunt aduersarij civitatis dei ad babylonā p̄inentib⁹: de suavitute p̄fumentib⁹ in se nō in dn̄o gloriātib⁹: ex quib⁹ sūt etiā carnales israhelice terre hierusalē ciues terrigenē: q̄ vt dicit apls: ignorātes dei iusticiā: i. quaz dat hoibus de⁹ q̄ solus ē iust⁹: ⁊ iustificāō: ⁊ suā volentes p̄stiuere: i. velut a se sibi paratā: non ab illo impritā: iusticie dei nō sūt sibiecti. Itaq; q; supbi se de suo putātes: nō de dei posse placere deo: q̄ est deus scientiaz: atq; ideo ⁊ arbiter p̄scientiaz: ibi vidēs cogitatōes hoim̄ qm̄ vane sūt: si hoim̄ sūt: ⁊ ab illo si sūt. Et p̄parās inquit adinuentiōes suas. Quas adinuentiōnes putam⁹: nisi vt supbi cadāt: ⁊ hūiles surgāt. Has q̄ppe adinuentiōes exequit dicit. Arcus potentū infirmat⁹ est: ⁊ infirmi p̄cincti sūt virtute. Infirmatus ē arcus: i. intentio eoz; q̄ taz potētes sibi vident vt sine dei dono atq; adiutorio hūana sufficientia dina possint implere mandata: ⁊ p̄cingunt virtute: quoz; interna vox est. Miserere mei dn̄e qm̄ infirmus sū. Pleni panibus inqt̄ minorati sūt: ⁊ esuriētes trāsierūt terram. Qui sūt intelligēdi pleni panib⁹: nisi ijdē ip̄i q̄si potētes: i. israhelice: quib⁹ credita sūt eloquia dei. Sed in eo populo ancille filij minorati sūt: q̄ verbo min⁹ qdē latine: bñ tñ exp̄sum ē: q; ex maiorib⁹ minores facti sūt: q; ⁊ in ip̄is panibus: id est diuinis eloquijs que israhelice solitū ex p̄m̄ibus gentibus acceperūt: terrena sapit. Sentēs aut̄ quib⁹ lex illa nō erat data: postea q̄ p̄ nouū testamētū ad eloq; illa venēt ⁊ multū esuriēdo frā trāsierūt: q; in eis nō frenas celestia sapuerūt. Et h̄ velut querere causa factū sit. Quia sterilis inquit pepit septē: ⁊ multa in filijs infirmata est. Hic totū qd̄ p̄phetabē eluxit agnoscētibus numex septenariū q̄ est vniuersa ecclesie significata p̄fectio. Prop̄ ⁊ Jobānes apls ad septē scribit ecclias: eo mō se ostendēs ad vni⁹ plenitudinē scribere. Et in proverbijs salomōis h̄ antea p̄figurās: sapientia inquit edificauit sibi domū: ⁊ suffulit colūnas septē. Sterilis: n. erat in omnibus gentibus dei ciuitas: anteq; iste fet⁹ p̄ que eā factā secundam cernim⁹ oziret. Lernim⁹ etiam q̄ multa in filijs erat nūc infirmatā hierusalē terrenā: qm̄

quicumq; filij libere in ea erāt: virtus erant ei⁹. Nunc vero ibi quoniā littera est: ⁊ spiritus nō est: amissa virtute infirmata est. Dn̄s mortificat ⁊ viuificat: mortificauit illā que multa erat in filijs: ⁊ viuificauit hanc sterilez que peperit septē. Quis cōmodius possit intelligi eosde; viuificare quos mortificauerit. Id em̄ velut repetiuit addendo: deducit ad inferos et reducit. Quib⁹ em̄ dicit apostolus. Si mortui estis in deo: q̄ xpo q̄ sursum sunt querite vbi xpus est in terra dei sedens: salubriter vtiq; mortificans dn̄o. Quibus adiungit. Que sursum sūt sapite nō q̄ sup terrā: vt ip̄i sint illi qui esuriētes trāsierunt terram. Mortui em̄ estis inquit. Ecce quomō salubriter mortificat deus. Deinde sequitur: Et vita vestra abscondita est cū christo in deo. Ecce quō eosdem ip̄os viuificat de⁹. Sz nūquid eosdem deduxit ad inferos ⁊ reduxit: hoc vtrūq; tunc cōtrouersia fidelitū in illo portū videt̄ impletū: capite scz nostro: cū quo vitam nostrā in deo apostolus dixit absconditā. Nam qui proprio filio non pepcit: sed pro nobis omnibus ⁊ addit em̄: isto mō vtiq; mortificauit eum. Et quia resuscitauit eum a mortuis: eundem rursus viuificauit. Et q; in prophetia vox eius agnoscit: nō derelinquas aiām meā in inferno eundē deduxit ad inferos ⁊ reduxit. Hanc ei⁹ paupertate ditati sum⁹. Dn̄s em̄ paupes facit ⁊ ditat. Hā quid hoc sit vt sciamus: qd̄ sequit̄ audiam⁹ humiliat ⁊ exaltat: vtiq; supbos hūiliat: ⁊ hūiles exaltat. Qd̄ n. alibi legit̄. Deus supbis reficit: humilib⁹ aut̄ dat grām. hoc tot⁹ h̄ sermo: cuius nomē interpretatur grā eius. Jam vero qd̄ adiungit. Suscitāt a terra paupes: ⁊ nullo melius q̄ de illo intelligo: qui propter nos factus est paup; cū diues esset vt ei⁹ paupertate sicut paulo ante dictū est ditaremur. Ip̄m em̄ terra suscitauit tam cito vt caro ei⁹ nō videret corruptionē. Rec illud ab illo alienabo qd̄ additū est: ⁊ de stercore erigit inopem. Inops q̄ppe idē qd̄ paup;. Sterc⁹ vero vnde erect⁹ ē rectissime intelligunt̄ p̄secutores iudei: in quoz; n̄ iero cū se dixisset apls ecclesiam p̄secutū. que mihi inquit fuerūt lucra: hec propter xpm̄ dn̄s esse duxi: nec solū detrimēta: verū etiā stercore existimari esse: vt xpm̄ lucrifacerē. Detera q̄ suscitatus est supra oēs diuites ille paup; de illo stercore erect⁹ ē supra oēs opulentos ille inops: vt sedeat cū potentib⁹ p̄li: quib⁹ ait. Sedebitis sup duodecim sedes. Et sedē glorie hereditatē dās eis. Dixerūt ei potētes illi. Ecce nos dimisim⁹ oīa: ⁊ secuti sum⁹ te: h̄ vōi potentissimi vouerāt. Sz vñ h̄ eis: nisi ab illo de q̄ hic continuo dictū est: dans vōi vōi: Alio

Reg. 2. quoniam ex illis erant potentibus. quorum infirma
 tus carere: dicitur inquit uoueri. Non enim dominus
 quod dicitur ratum uoueret: nisi quod ab illo acciperet.
 quod uoueret. Sequitur: Et benedixit annos iusti ut
 cum illo seculum sine fine uiuat: cui dictum est: et anni tui
 non deficiet. Ibi enim stant anni: hic autem transeunt
 imo perit: ante enim ueniat non sunt: cum autem uenerit
 non erunt: quia cum suo fine ueniunt. Hic autem dicitur: id
 est dicitur uoueri: et benedictio annos iusti. unum est
 quod facimus: alterum quod sumimus. Sed alterum deo
 largitore non sumimus: nisi cum ipso adiutore primo il-
 lud efficiat: quia non in uirtute potens est uir. Dominus
 infirmum faciet aduersarium eius: illi scilicet quod homini
 uouenti iudicet et resistit: ne valeat implere quod
 uouit. Potest ex ambiguo greco intelligi et aduersa-
 rium suum. Cum enim dominus possidere nos cepit: profes-
 cro aduersari quod non fuerat ipsi fit: et uicem a no-
 bis non in uirtute non sumimus: quia non in uirtute sua potens
 est uir. Dominus ergo infirmum faciet aduersarium suum
 dominus sanctus ut uicem a sanctis: quod dominus sanctus san-
 ctorum effectus sanctus. Ac per hoc non glorie prudens in
 prudentia sua: et non glorie potens in sua potens-
 tia: et non glorie diues in diuitiis suis: sed in hoc glo-
 rietur quod gloriatur: intelligere et scire dominum: et facere iu-
 dicitur et iusticiam in medio terre. Non quia ex parte
 intelligit et scit dominum: quod intelligit et scit etiam hoc a domino
 sibi dari: ut intelligat et sciat dominum. Quid enim ha-
 bes ait apostolus quod non accepisti: si autem et accepisti:
 quod gloriaris quasi non accepisti. et quasi a te ipso tibi sit
 uis gloriaris: Faciat autem iudicium et iusticiam: quod re-
 cte uiuit. Recte autem uiuit: quod obtemperat precipienti
 deo: et finis precepti. et ad quod refertur preceptum: cari-
 tas est de corde puro et scientia bona: et fide non
 ficta. Porro ista caritas sic Ioannes apostolus testatur
 ex deo est. Facere igitur iudicium et iusticiam ex deo est
 Sed quod est in medio terre: Neque enim non debet face-
 re iudicium et iusticiam quod habitant in extremis terre
 quod si dixerit: Quis ergo additum est in medio terre. Quod si
 si adderet et tamen non diceret: facere iudicium et ius-
 ticiam: magis hoc preceptum ad utrosque homines pertinet: et
 mediterraneos et maritimos Sed ne quis putaret
 post finem uite quod in hoc agitur corpore superest tempus iudici-
 um iusticiam facienti: quod cum esset in carne non fecit
 et sic diuinum euadit posse iudicium: in medio terre
 mihi uideat dictum: cum quis uiuit in corpore. In hac
 quippe uita sua terra quisque circumfert: quam moriens
 homo recipit fra communis resurgenti utique re-
 ditura. Proinde in medio terre. et cum anima nostra
 isto freno claudis corpore: faciendum est iudicium et ius-
 ticiam: quod nobis possit in postea quod recipiet quisque finem
 ea quod per corpus gessit: siue bonum siue malum. Per
 corpus quippe ibi dixit apostolus: per tempus quod uixit in corpore.
 Non enim si quis maligna mente atque impia cogita-
 tione blasphemet: neque id ullis membris corporis

operis: id non erit reus: quia id si motu corporis gessit
 cum hoc per illud tempus gesserit: quo gessit et corpus
 Istud modo congruenter intelligi potest etiam illud quod in
 psalmo legitur. Deus autem rex noster ante secula: operatur
 est salutem in medio terre: ut dominus iesus accipiat de-
 num quod est ante secula: quia per ipsum facta sunt secula:
 operatur est salutem nram in medio terre: cum ubi
 caro factum est: et freno habitauit in corpore: Deus. Job. 1.
 de postea quod prophetatum est in his uerbis anne:
 quod gloriari debeat quod gloriatur: non in se utique: sed
 in domino propter retributionem quod in die iudicij furu-
 ra est. Dominus inquit ascendit in celos et tonuit: ipse
 iudicabit extrema terre: quia iustus est. Proius
 ordine tenuit confessionis fidelium. Ascendit enim in
 celum dominus christus et inde uenturus est ad uiuos et mor-
 tuos iudicandos. Nam quod ascendit sicut dicit apo-
 stolus nisi quod descendit in inferiores partes terre.
 Qui descendit ipse est et quod ascendit super omnes celos
 ut adimpleret omnia. Per nubes ergo suas tonuit:
 quas spiritu sancto cum ascendisset impleuit. De quibus
 ancille hierusalem. hoc est ingratis uinec comminat
 est apud esaiam prophetam: ne pluuiam super eam imbre-
 Sic autem dictum est: ipse iudicabit extrema
 terre: ac sic diceretur: etiam extrema terre. Non
 enim alias se partes non iudicabit: quod omnes homines
 procul dubio iudicabit. Sed melius intelliguntur extre-
 ma se extrema hominis: quoniam non iudicabuntur qui me-
 lius uel deterius medio tempore commutantur: sed in qui-
 bus extremis inuictus fuerit quod iudicabitur. Pro-
 pter quod dictum est. Qui perseuerauerit usque in finem
 hic saluus erit. Qui perseuerant facit iudicium et
 iusticiam in medio terre: non damnabitur cum iudicabitur
 extrema se. Et dat inquit uirtutem regibus
 nris ut non eos iudicando condemnent. Dat eis
 uirtutem: qua carne sic reges regantur: et in illo mundo
 quod propter eos sudat sanguinem uincant. Et exaltabit
 cornu christi sui. Quod christus exaltabit cornu christi sui:
 de quod est supra dictum est: dominus ascendit in celos: et in-
 tellectus est dominus christus: ipse sic hic dicitur: exaltabit cor-
 nu christi sui. quod est christus. Christus ergo christi sui cornu exalta-
 bit. et uincet cuiusque fidelis sui. sic ista ipsa in princi-
 pio huius hymni ait. Exaltatum est cornu meum
 in deo meo. Omnes quippe uictos eius christum mate-
 recte christos possumus dicere. quod tamen totum cum suo
 capite corpus unum est christus. Hec anna prophetauit
 samuelis sancti uiri mater multumque laudari.
 In quo quidem tunc figurata est mutatio veteris sa-
 cerdotij: et nunc impleta quam infirmata est. quod mul-
 ta erat in filiis. ut nouum haberet in christo sacerdotium
 sterilis quod peperit septem. La. V.

Et hoc euidentius ad ipsum hely sacer-
 dotem missus loquitur homo dei. cui quidem
 nomen taceat. sed intelligit officio ministe-
 riorum suo sine dubitatione. propheta. Sic ei scri-
 bitur
 h 3

Liber

1. Reg. 2. p[ro]ph[eta] est. Et venit h[omo] de[us] ad hely: et dixit. Hec d[omi]n[us] d[omi]n[us] • Reuelans reuelat[ur] sup[er] ad domū p[ri]s tui cū essent in fra egypti serui in domo p[ha]rao[is] et elegi domū p[ri]s tui ex oib[us] sceptris israel mibi sacerdotio fungi: vt ascenderent ad altare meū: et incenderet incensū: et portaret ephorb[us]: et dedi domū p[ri]s tui oia q[ue] sūt ignis filioꝝ israel in escā. Et vt quid respexisti in incensū meū et in sacrificiū meū impudenti oculo: et gloria si filios tuos sup[er] me b[en]dicere p[ro]mitias ois sacrificij in israel in cōspectu meo: **3. Ibidem.** **4.** **5.** **6.** **7.** **8.** **9.** **10.** **11.** **12.** **13.** **14.** **15.** **16.** **17.** **18.** **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.** **101.** **102.** **103.** **104.** **105.** **106.** **107.** **108.** **109.** **110.** **111.** **112.** **113.** **114.** **115.** **116.** **117.** **118.** **119.** **120.** **121.** **122.** **123.** **124.** **125.** **126.** **127.** **128.** **129.** **130.** **131.** **132.** **133.** **134.** **135.** **136.** **137.** **138.** **139.** **140.** **141.** **142.** **143.** **144.** **145.** **146.** **147.** **148.** **149.** **150.** **151.** **152.** **153.** **154.** **155.** **156.** **157.** **158.** **159.** **160.** **161.** **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.** **301.** **302.** **303.** **304.** **305.** **306.** **307.** **308.** **309.** **310.** **311.** **312.** **313.** **314.** **315.** **316.** **317.** **318.** **319.** **320.** **321.** **322.** **323.** **324.** **325.** **326.** **327.** **328.** **329.** **330.** **331.** **332.** **333.** **334.** **335.** **336.** **337.** **338.** **339.** **340.** **341.** **342.** **343.** **344.** **345.** **346.** **347.** **348.** **349.** **350.** **351.** **352.** **353.** **354.** **355.** **356.** **357.** **358.** **359.** **360.** **361.** **362.** **363.** **364.** **365.** **366.** **367.** **368.** **369.** **370.** **371.** **372.** **373.** **374.** **375.** **376.** **377.** **378.** **379.** **380.** **381.** **382.** **383.** **384.** **385.** **386.** **387.** **388.** **389.** **390.** **391.** **392.** **393.** **394.** **395.** **396.** **397.** **398.** **399.** **400.** **401.** **402.** **403.** **404.** **405.** **406.** **407.** **408.** **409.** **410.** **411.** **412.** **413.** **414.** **415.** **416.** **417.** **418.** **419.** **420.** **421.** **422.** **423.** **424.** **425.** **426.** **427.** **428.** **429.** **430.** **431.** **432.** **433.** **434.** **435.** **436.** **437.** **438.** **439.** **440.** **441.** **442.** **443.** **444.** **445.** **446.** **447.** **448.** **449.** **450.** **451.** **452.** **453.** **454.** **455.** **456.** **457.** **458.** **459.** **460.** **461.** **462.** **463.** **464.** **465.** **466.** **467.** **468.** **469.** **470.** **471.** **472.** **473.** **474.** **475.** **476.** **477.** **478.** **479.** **480.** **481.** **482.** **483.** **484.** **485.** **486.** **487.** **488.** **489.** **490.** **491.** **492.** **493.** **494.** **495.** **496.** **497.** **498.** **499.** **500.**

tus de cui[us] p[ro]genie ceteri seq[ue]nt[ur]: sup[er]iora de monstrat vbi ait. Reuelatus sū ad domū p[ri]s tui cū eēt in terra egypti serui in domo p[ha]raonis: et elegi domū p[ri]s tui ex oib[us] sceptris israel mibi sacerdotio fungi. Quis pater fuit hui[us] in illa egyptia seruitute: vñ cū liberati fuissent electus ē ad sacerdotiū: nisi aarō? De huius g[en]tirpe isto loco dixit futur[us] fuisse: vt nō essent vlt[er]i sacerdores. Ad iā videm[us] impletū. Vigilet fides: p[ro]f[et]o sūt res: cernunt: tenent: et videre volentiū oculis ingerunt. Ecce inquit dies veniūt: et ext[er]minabo semē tuū: et semē domus p[ri]s tui: et nō erit tibi senior in domo mea oib[us] dieb[us]: et viz ext[er]minabo tibi ab altari meo vt deficiat oculi ei[us] et defluat aia ei[us]. Ecce dies q[ui] p[ro]nūciati sūt iā venerūt. Null[us] sacerdos ē in ordinē aarō. Et q[ui]cunq[ue] ex ei[us] genere e[st] dō cū videret sacrificiū xp[rist]ianoz toto orbe pollere: sibi at honore illū magnū e[st] s[ub]tractū: deficiūt oculi ei[us] et defluit aia ei[us] t[er]re meroris. Proprie autē ad huius domū hely cui hec dicebant qd sequit p[ro]phet[us]. Et ois q[ui] superit dom[us] tue decidet in gladio viroz. Et t[ibi] signū qd veniet sup[er] duos filios tuos ophni et phinees. Die vno moriet[ur] ambo. Hoc g[en] signū factū ē mutandi sacerdotij de domo hui[us]: q[ui] signo significatū est mutanduz sacerdotiū dom[us] aaron. Abors q[ui]pe filioꝝ hui[us] significauit mortē nō hominū s[ed] ipsius sacerdotij de filijs aaron. Ad aut[em] sequit[ur]: ad illū iā p[ro]phet[us] sacerdotē cuius figurā gessit huic succedendo samuel. Proinde q[ui] sequunt[ur] de xp[rist]o iesu noui testamēt[us]o sacerdote dicunt. Et suscitabo mibi sacerdotē fidelē: q[ui] oia q[ui] in corde meo et q[ui] aia mea sūt faciat: et edificabo ei domū fidelē: ipa ē eterna et sup[er]na hierusalē. Et trāsibit inq[ui]t corā xp[rist]o meo oib[us] diebus. Trāsibit dixit cōuers[us]: sicut sup[er]ius dixerat de domo aarō. Dixi: domus tua et dom[us] p[ri]s tui trāsibūt corā me in eternū. Ad aut[em] ait: corā xp[rist]o meo trāsibit: d[omi]n[us] ipa domo vniq[ue] intelligendū ē: nō de illo sacerdote q[ui] ē xp[rist]us: ipa mediator atq[ue] saluator. Dom[us] ergo ei[us] corā illo trāsibit. P[ro]p[ter] et trāsibit intelligi de morte ad vitā: oib[us] diebus quib[us] pagit vsq[ue] i sine seculi hui[us] ista mortalis. Ad aut[em] ait de q[ui] oia q[ui] in corde meo: et q[ui] in aia mea sūt faciat: nō arbitremur h[ab]ere aiam deū cū sit p[ro]p[ter] d[omi]n[us] anie: sed ita hoc de deo tropice nō p[ro]p[ter] d[omi]n[us] sic man[us] et pedes: et alia corp[or]is mēbra. Et ne fm hoc credat hō in carnis hui[us] effigie fact[us] ad imaginē d[omi]n[us] ad dūf et ale q[ui]s vniq[ue] nō h[ab]et hō: et dicat deo: sub vmbra alarū tuaz p[ro]tege me: vt intelligat homies de illa ineffabili natura: nō p[ro]p[ter] h[ab]ere trāslationē rerū vocabulis ista dicta. Ad v[er]o adiungit: et erit q[ui] superit in domo tua veniet adorare ei[us]: nō p[ro]p[ter] 1. Reg. 2.

de domo dicit huius bely: s. illi aaron: de qua vsq ad aduentu iesu xpi hoies remaserunt: d quo genere etia nunc vsq no desit: Ra de illa domo huius bely ia supradictu erat: t ois q superit domus tue deciderit in gladio viroz. Quod g bic de dici potuit: et erit q superit in domo tua veniet adorare ei: si illud est veru qd vltore gladio nemo inde superit: nisi qz illos intelligi voluit qui p tinent ad stirpem: s. illius totu sacerdotij fm ordine aaron: Ergo si de illis est pdestinatis reliquijs de quibus alius ppheta dixit: Reliquie salue fient: vñ t aplus: sic ergo inqt: t in hoc tē pore reliq p electionē gfe salue facte sūt: qz d talibus reliquijs bñ intelligit eē de q dictu ē: q superit in domo tua: pfecto credit in xpm: sicut t pibus aploz: ex ipa gente plurimi crediderūt neqz nūc desūt: q licet rarissime tñ credāt: t implef in eo qd hic iste hō dei: p nūc securu adiuu xit: veniet adorare ei obolo argenti: cui adora re nisi illi sūmo sacerdoti: q et deus est. Reg. 2. in illo sacerdotio fm ordinē aaron: ad hoc veniebant homines ad templū vel altare dei: vt sacerdotem adorarēt. Quid est aut q ait obolo argenti: nisi breuitate verbi fidei de quo cō memorat apostolus dicitu: verbuz consūmans et breuians faciet dñs sup terrā: Argentū aut p. 2. pro eloqo poni psalm. 124. testis est: vbi canit. Eloquia dñi eloquia casta: argentū igne examinatū. Quid ergo dicit iste: qui venit adorare sacerdoti dei t sacerdoti deo? Facta me in ptem sacerdotij tui: manducare panem. Solo in patrum meoz collocari honore qui nullus est: iacta me in ptem sacerdotij tui. Elegi enim abiectus esse in domo dñi: qualecunqz t quantulūcunqz membrū esse cupio sacerdotij tui. Sacerdotiū quippe hic ipam plebem dicit: cuius plebs ille sacerdos est mediator dei t hominū homo xps iesus. L. ui plebs dicit apostolus petrus Plebs sancta: regale sacerdotium. Quāuis nonnulli sacrificij tui sint interpretati nō sacerdotij tui qd nihilominus eundem significat populum xpianū. Unde dicit apostolus paul. Un. panis vnū corpus multi sumus. Et iterum. Exhibeatis inquit corpora vestra hostiā viuam. Quod ergo addidit manducare panem: etiā ipm sacrificij genus eleganter exp. De quo dicit sacerdos ipse: Panis quem ego dederō caro mea ē. pro seculi vita: ipm est sacrificiū non fm ordinē aaron: sed scdm ordinem melchise dech: qui legit intelligat. Breuis itaqz est ista confessio: et salubriter humilis qua d. Facta me in ptem sacerdotij tui: manducare panem: ipse est obolus argenti: quia t breue est: t eloquiū dñi ē habitans in corde credētis. Quia. n. dixerat sup.

dedisse se domui aaron cibos de victimis veteris testamenti vbi ait. Dedi domui patris tui Ibidem. oia q sunt filioz isrl in escā. Hec qppe fuerāt sacrificia iudeoz: iō hic dixit māducare panē: qd ē in nouo testamēto sacrificiū xpianoz. La. VI. Um igit h tāta tūc altitudine pñucia: ta sint: qz nūc māifestatiōe clarescūt nō frustra tñ moueri qspiā pōt ac dicere. Quod p fidem puenire oia q in libris illis vctura pdicta sunt: si hōm qd ibi diuinit dictuz ē Dom. tua t dom. pñis tui trāsibūt: coraz me in etnū: effectū habere nō potuit: qm videm. illō sacerdotiū fuisse mutatu: t qd illi domui pmissum ē: nec sperari aliqñ cōpēdū: qz illd quod ē reprobato mutatoqz succedit: h pot. p dicitur etnū. Hoc q dicit nō dū intelligit: aut nō recollit etiā ipm fm ordinē aaron sacerdotiū: tanqz vmbra futuri etni sacerdotij pstituti: ac p h quando ei etnitas pmissa ē: nō ipi vmbre ac figure: s. ei quod p ipam adumbraf figurabatqz pmissū ē. S. ne putaret ipa vmbra māsurā: iō etiā mutatio ei. debuit pphari. Regnū qz isto mō etiā faulis ipi q certe reprobato atqz reiect. ē futuri regni erat vmbra in eternitate māsurā. Oleum qppe illud q vnc. ē: t ab eo chismate xps ē dicit: mystice accipiēdū t magnū sacm itelligendū ē: quod in eo tñ venerat ē ipse dauid: vt pculso corde pauitauerit qñ in tenebroso occultat. antro: q etiā saul v. gēte intrauerat necessitate nature: exiguā pculā vestis ei. retro: suz later abscidit vt hēet vñ mōstraret: quō ei peccerit cū posset occidere atqz ita suspirationē de aīo ei. qua scm dauid putās inimicū suū vehementer psequabā auferret. Ne itaqz re. eēt tāti sacri in saule violati: qz vel indumentū ei. sicut attraxit extimuit. Ita cm scptū ē. Et pcul. sit cor dauid sup eum: quia abstulit pennulam chlamydis eius. Viri aut qui cum illo erāt t vt faulez in man. suas traditū interimer. suadebant. Nō mihi inqt ptingat a dño si fecero hoc verbū dño meo xpo dñi: inferre manū meā sup eum: quia xps dñi est. Huic ergo vmbre futuri nō ppter ipsaz: sed ppter illud quod figurabat tāta veneratio exhibebat. Unde t illud quod ait saul samuel. Qm non seruasti mandatum meum quod mandauit tibi dñs: quēadmoduz nunc parauerat dñs regnū tuum vsqz in eternum sup israel: t nunc regnum tuuz non stabit tibi: t queret dñs nunc sibi hominem fm cor suum: t mandabit ei dñs esse in principem super populum suum: quia non custodisti que mādauit tibi dñs: nō sic accipiendum est: ac si ipsum faulem deus in eternū pparauerit regnaturuz t hoc postea noluerit seruare peccati: neqz em.

ale. 10

oma. 9

p. 2. 11

Reg. 2.

3. 83

Zbi. 2.

pe. 2.

Loz. 10
Rom. 12

ob. 6.

Reg. 2.

1. Reg. 2.

1. Re. 24

1. Reg. 13

eū peccatūz eē nesciebat: s̄ p̄parauerat regnūz
 eius: i quo figura regni eēt eterni. Jō addidit.
 Et nūc regnū tuū nō stabit tibi. Stetit ḡ et sta-
 bidem. bit: qđ in illo significatū ē: s̄ n̄ huic stabit: qz nō i
 eternū ipe fuerat regnatur⁹: nec p̄genes ei⁹
 vt saltē p̄posteros altero alteri succedēte vide-
 ref impleri qđ dictū ē in eternū. Et queret inq̄t
 bidem. dñs sibi hoīem: siue dauid: siue ip̄m mediatorē
 significās testamenti noui q̄ figurabat in chri-
 mate: etiā q̄ vnct⁹ ē ipe dauid ⁊ progenies eius.
 Nō autē q̄ n̄ nesciat vbi sit: ita de sibi hoīem q̄rit
 s̄ p̄hoīez more hoīm loquit: q̄ ⁊ sic loq̄ndo nos
 querit. Nō solū em̄ deo patruerit etiā ip̄i q̄p̄ni
 genito ei⁹ q̄ venit q̄rere qđ perierat: vsq; adeo
 iā eram⁹ notū: vt in ip̄o essem⁹ electiōn̄ ⁊ s̄lituti
 onē mūdi. Queret sibi ḡ dixit pro eo: ac si dice-
 ret: quē suū esse iā nouit: sibi esse familiarē alijs
 ostendet. Tñ in latina lingua hoc verbum s̄ q̄-
 rit accipit p̄positionez: ⁊ acq̄rit dicif. qđ satis a-
 pertū est qđ significet. Qđ ⁊ sine additamēto
 p̄positiōis querere intelligat acq̄rere: ex quo
 lucra vocant ⁊ questus. La. VII.
 r. Utrius peccauit saul p̄ inobediētiā: et
 rursus samuel ait illi in verbo dñi: Quia
 s̄ Reg. 15. spreuisti verbū dñi: spreuit te dñs vt nō sis rex
 sup̄ israel. Et rursus pro eodē pctō cū id cōfite-
 ref saul: ⁊ veniā p̄caref rogaretq; samuelez vt
 reuerteref cū illo ad placandū deū: n̄ reuertar
 inq̄t tecū qz spreuisti verbū dñi: ⁊ spreuit te do-
 min⁹ ne sis rex sup̄ israel. Et p̄uertit samuel fa-
 cieꝝ suā vt abiret: ⁊ tenuit saul pennulā diplo-
 dis ei⁹: ⁊ dirupit eā: ⁊ dixit ad eū samuel. Diru-
 bidem. pit dñs regnū israel de manu tua hodie: et da-
 bit proximo tuo bono sup̄ te: ⁊ diuidet israel in
 duo: ⁊ nō p̄uertef neq; penitebit eis: qm̄ nō ē sic
 hō vt p̄teat eū: ipe minaf ⁊ p̄manet. Ille cui
 d̄: spreuit te dñs vt nō sis rex sup̄ israel: ⁊ diru-
 pit dñs regnū ab israel de manu tua hodie qua
 draginta ānos regnauit sup̄ israel: tāto sc̄z spa-
 cio t̄pis: q̄nto ⁊ ipe dauid ⁊ audiuit hoc p̄mo tē-
 pore regni sui: vt intelligam⁹ ideo dictū: qz nul-
 lus d̄ stirpe ei⁹ fuerat regnatur⁹ ⁊ respiciamus
 ad stirpē dauid: vñ exor⁹ ē fm̄ carnē mediator
 dei ⁊ hoīm hō x̄ps iesus. Nō autē h̄z scriptura qđ i
 plerisq; latinis codicibus legit. Dirupet dñs reg-
 gnū israel de manu tua: s̄ sic a nobis positū est i
 uentū in grecis: dirupit dñs regnū ab israel de
 manu tua: vt intelligat de manu tua qđ ē ab is-
 rael. Populi ḡ israel p̄sonaz figurate gerebat
 hō iste: q̄ populus regnū fuerat amissur⁹: x̄po
 iesu dño nō p̄ nouū testamētū nō carnaliter
 s̄ spiritualiter regnatura. De q̄ cū d̄: Et dabit il-
 lud proximo tuo: ad carnis cognationē id referf
 Ex israel em̄ x̄ps fm̄ carnē: vñ ⁊ saul. Qđ vero

additū est: bono sup̄ te: pōt quidē intelligi meli-
 ori te. Nā ⁊ quidā sic sūt interpretati: s̄ melius sic
 accipit: bono sup̄ te: vt qz ille bon⁹ est: iō sit sup̄
 te: iuxta illud aliud propheticū. Donec penā
 oēs inimicos tuos sub pedibus tuis. In quib⁹
 est ⁊ israel: cui suo p̄secutori regnū abstulit x̄ps.
 Quis fuerit illic ⁊ israel in quo dolus nō erat:
 quoddā quasi frumentū illaz paleaz. Nā vtriq; inde
 crāt apli: inde tot martyres: quoz prior ē
 stephanus: inde tot ecclesie: q̄s aplus paulus
 cōmēorat in p̄uersione eius magnificātes deū.
 De qua re n̄ dubito intelligendū esse qđ sequi-
 tur. Et diuidet israel in duo: israel sc̄z inimicū
 x̄pi ⁊ israel adherentē x̄po: in israel ad ancillaz:
 ⁊ israel ad liberā p̄tinentē. Nā ista duo genera
 p̄mū simul erant velut abraā adhuc adhereret
 ancille: donec sterilis p̄ dei ḡfam fecūdata cla-
 marer. Eijce ancillā ⁊ filiū ei⁹. Propter pct̄n
 quidē salomōnis regnante filio eius roboā: sci-
 mus israel in duo fuisse diuisū atq; ita p̄seueraf
 se habentib⁹ singulis p̄tibus reges suos: donec
 illa gens tota a chaldeis esset ingenti vastatio-
 ne subuersa atq; translata. S̄z hoc quid ad sau-
 lem: cū si tale aliquid cōmutandum esset ip̄s
 dauid fuerit potius cōminandum: cuius erat
 filius salomōnis. Postremo nunc inter se gens
 hebreā diuisa nō est: sed indifferēter in ciuilez
 erroris societate dispersa p̄ terras. Diuisio
 illa quā deus sub p̄sona saulis: illius regni ⁊ po-
 puli figurā gerētis: eidem regno ⁊ populoq; ma-
 nar⁹ est: eterna atq; immutabilis significata est
 p̄ hoc qđ adiunctū est: Et nō cōuertef neq; pe-
 nitebit eū: qm̄ nō est sicut hō vt peniteat cum.
 Ip̄e minatur ⁊ p̄manet: id est hō minaf ⁊ nō p̄-
 manet. Nō autē deus quē nō penitet sicut homi-
 nem. Tbi em̄ legit qđ peniteat eū mutatio re-
 rum significat: immutabilis p̄sentia manente
 diuina. Tbi ergo non penitere dicif: nō muta-
 re intelligitur. Pro: sus insolubilē videm⁹ per
 hec verba prolata diuinit⁹ fuisse sententiā: de
 ista diuisione populi israel ⁊ oīno p̄petus. Qui
 cunq; em̄ ad x̄pm̄ transierūt vel trāseūt vltan-
 sibunt inde: erant inde fm̄ dei p̄scientiam nō
 fm̄ generis humani vnam eandemq; naturā.
 Pro: sus quicūq; ex israelitis adherentes chri-
 sto p̄seuerant in illo: nūquā erūt cū eis israe-
 litis qui eius inimici vsq; in finē vite huius esse
 p̄sistunt: sed in diuisione que hic p̄nunciata
 est perpetuo manent. Bibit em̄ p̄: de est t̄lla.
 mentum vetus de monte syna in seruitutē ge-
 nerans nisi quia t̄llimonū p̄hibet t̄llamēto
 nouo. Alioquin q̄ diu legitur moyses: vclamē
 super corda eorum positum est. Lū autē quisq;
 inde transierit ad ch̄stū: auferetur vclamē-

109

Gene. 11

1. Reg. 15

Gal. 4

1. Cor. 10

Trāseuntū q̄pe intērio ip̄a mutat de vetē ad
 nouū: vt nō iā q̄sq; intendat accipe carnalez &
 7. 7. spiritalē felicitatez. Propt̄ qd̄ ip̄e magn̄ p̄pha
 samuel aīq; vn̄isset regez saul: qm̄ exclamauit
 ad dñm pro israel: & exaudiuit eū: & cū offerret
 holocaustū accedētib; alienigēis ad pugna cō
 tra pl̄m dei: tonuit dñs sup eos & p̄fusi sūt: & of
 fendeit corā israel atq; supati sūt: assumpsit la
 pidē vnū & statuit illū inter masphat nouā & ve
 terez: & vocauit nomen ei; abnezzer: qd̄ ē latine
 7. 7. lapis adiutorij & dixit Elsq; huc adiuit nos do
 min;. Masphat interpretat̄ intērio: Lapis ille
 adiutorij medietas ē saluatoris: p̄ quē transeū
 dum est a masphat vetere ad nouā: i. ab intērio
 ne qua expectabat̄ in carnali regno beatitudo
 falsa carnalis: ad intentionē qua p̄ nouū testa
 mentū expectat̄ in regno celoz beatitudo ve
 rissima spiritalis: qua qm̄ nihil est meli;: hucul
 q; adiuvat de;. La. VIII.
 i. Am nūc video esse monstrandū: qd̄ ipsi
 dauid q̄ saulī successit in regnū: cui; mu
 tatiōe finalis illa mutatio figurata est: p̄p̄ quā
 diuinit; cūcta dicta: cūcta p̄sc̄pta sūt: deus pro
 miserit: qd̄ ad rem de qua agim; p̄tinet. L. 3. re
 gi dauid multa pros̄pa prouenissent: cogitauit
 facere deo domū templū illud sc̄z excellentissi
 me diffamati;: qd̄ a rege salomone filio eius po
 stea fabricatū est. Hoc eo cogitāte: factū est ver
 bū dñi ad nathan propham: qd̄ perferret ad re
 gem. Tūc cū de; dixisset: qd̄ nō ab ip̄o dauid si
 bi edificaret domū: neq; p̄ tñi t̄ps se mandasse
 cuiq; in populo suo vt sibi fieret domū cedrina:
 & nūc inq̄t hec dices seruo meo dauid: hec dicit
 dñs oipotens. Accepi te de ouili ouitū vt esses
 in ducē sup populū meū israel: & erā tecū in oi
 bus quib; ingrediebaris: & exterminauī om̄es
 inimicos tuos a facie tua: & feci te nominatū fm̄
 nomen magnoz q̄ sūt sup terrā. Et ponā locū
 populo meo israel: & plantabo illū: & in habita
 bit seorsū: & nō sollicit; erit vltra: & nō aponet
 fili; iniquitatis hūiliare eū: sic ab initio a dieb; q̄
 bus p̄stitui iudices sup populū meū israel: & re
 quietem tibi dabo ab oibus inimicis tuis: & nūci
 auit tibi dñs qm̄ domū edificabis ip̄i. Et erit cū
 impleti fuerint dies tui: dormies cū patrib; tuis:
 & suscitabo semen tuū post te: q̄ erit de ventre tuo
 & preparabo regnū ei;: hic edificabit mihi do
 mū noi meo: & dirigā thronū illi; vsq; in eternū.
 Ego ero illi in patrē: & ip̄e erit mihi in filiū. Et
 si uenerit iniquitas ei; redarguā illū in virga vi
 roz: & in tactib; filioz hoīm. misericordiā autē
 meā nō amoueā ab eo sic amouī a q̄b; amouī fa
 ciē meā: & fidel; erit domū ei;: & regnū ei; erit vsq;
 q; in eternū corā me: & thron; ei; erit erect; vsq;

q; in eternū. Hāc ḡ tā grandē p̄missionē q̄ pu
 tat in salomone fuisse completā multum errat
 Attendit enī qd̄ dictū ē: hic edificabit mihi do
 mum: qm̄ salomon templū illud nobile struxit:
 & nō attendit: fidelis erit domū ei;: & regnū ei;
 vsq; in eternū corā me. Attēdat ḡ & aspiciat. salo
 monis domū plenā mulierib; alienigenis colē
 tib; deos falsos: & ip̄m ab eis regē aliqui sapiētē
 in eādē idolatriā seductū atq; deiectū: & nō au
 deat existimare deū vel hoc p̄mississe mēdaciter
 vel talē salomonē domūq; ei; futurā nō potuisse
 se p̄scire. Nō hinc autē deberem; ambigere: nec
 si nō in xp̄o dñio n̄o: q̄ fact; ē ex semie dauid fm̄
 carnē: iā viderem; ista cōpleri: ne uane atq; in
 anit; hic aliā aliquē req̄ram;: sic carnales iudei
 Hā & ip̄i vsq; a deo filiū quē loco isto regi dauid
 p̄missum legūt: itelligūt nō fuisse salomonē vt
 eo q̄ p̄missus ē tāta iā manifestatiōe declarato
 adhuc mirabili cecitate alium sperare se dicāt.
 Facta ē qd̄ nō nulla imago rei future etiā in sa
 lomone: in eo qd̄ tēplū edificauit: & pacē habu
 it fm̄ nomē suū: salomon q̄ppe pacific; ē latine:
 & in exordio regni sui mirabilē laudabilis fuit:
 & eadē sua p̄sona p̄ vmbra; futuri p̄nūciabat etiā
 ip̄e xp̄i xp̄m dñm n̄m nō exhibebat. Tūc q̄ daz
 de illo ita sc̄pta sunt: q̄si de ip̄o ita p̄dicta sūt: dū
 sc̄ptura sc̄a etiā reb; gest; p̄phetas: qd̄ dāmo i eo
 figurā delineat futuroz. Hā p̄ter libros diuine
 historie vbi regnasse narrat: psalm; etiā. lxxj. de
 us iudiciū tuū: titulo nois ei; inscript; ē. In q̄
 tā multa dicunt; q̄ oino ei; cōuenire nō p̄t: dñio
 autē xp̄o aptissima p̄p̄icitate cōueniūt: vt eu
 denter appareat: q̄ i illo figura q̄liscūq; adum
 brata sit: in isto autē ip̄a veritas p̄sentata. Notū
 ē enī qd̄ terminis regnū cōclusum fuerat salo
 monis: & tñ i eo psalmo legit; vt alia taceā. Do
 minabit; a mari vsq; ad mare: & a flumine vsq;
 ad terminos orbis terre. Quod in chris̄to vi
 demus impleri: a flumine quippe dñiandi sum
 psit exordij: vbi baptizat; a iohāne eo mōstran
 te cepit agnosci a discipulis: qui eū nō solū ma
 gistrum: verū etiam dñm appellauerunt. Nec
 ob aliud viuente adhuc patre suo dauid regna
 re salomon cepit: quod nulli eozū regum cont
 git: nisi vt hinc quoq; satis eluceat nō esse ip̄m
 quem propheta ista p̄signat: que ad eius pa
 trem loquit; dicit; Et erit cū impleti fuerint di
 es tui: & dormies cum patrib; tuis suscitabo
 semen tuum post te qui erit de ventre tuo: & p̄
 parabo regnum illi;. Quō ergo propter id qd̄
 sequit; hic edificabit mihi domū: iste salomon
 putabit; p̄phetat;: & non pot; p̄pter id qd̄ p̄ce
 dit: cū impleti fuerint dies tui: & dormies cum pa
 trib; tuis: suscitabo semē tuū post te: alius pa

3. Reg. 11

Roma. 1.

Ps. 71.

Ibidem.

2. Reg. 7

Liber

cificus intelligit eē pmissus: q̄ nō aū sic iste: sed post mortē dauid p̄nūciat̄ ē suscitand⁹: Quālibet em̄ lōgo inposito tpe iesus x̄ps venerit: p̄culdubio post mortē regis dauid: cui sic est p̄missus eū venire optebat: q̄ edificaret domum dño: nō de lignis ⁊ lapidib⁹: s̄ de hoībus qualē illū edificare gaudem⁹. Huic ei domui dic̄ apls
1. Coz. 3. h̄ ē fidelib⁹ x̄pi. Tēplū tm̄ dei sanctū ē q̄d estis vos.
La. IX.
p. Rōp̄ q̄d ⁊ i psalmo octogesimo ⁊ octauo: cui ē titul⁹ intellect⁹ ip̄i ethan israelite: cōmēozant̄ p̄missiōes dei facte regi dauid ⁊ istis q̄ in libro regnoz sūt postea: quedā sibi similia dicunt̄: sic ē. Iuravi dauid suo meo: vsq̄ in eternū p̄parabo semē tuū. Et iterū. Tūc locut⁹ es in aspectu filijs tuis ⁊ dixisti. Posui adiutorū sup̄ potentē: ⁊ exaltaui electū de poplo meo. Inuēi dauid seruū meū: ⁊ in oleo sancto meo unxi eū. Ahan⁹ ei mea auxiliabif ei: ⁊ brachiū meū p̄fortabit eū. Nihil p̄ficiet inimic⁹ i eo ⁊ fili⁹ iniquitatis nō aponet n̄ncere ei. Et p̄cidā a facie ip̄i inimicos ei⁹: ⁊ eos q̄ odeft eū fugabo. Et v̄itas mea ⁊ misericordia mea cū ip̄o: et in noīe meo exaltabif cornu ei⁹. Et ponā i mari manū ei⁹: ⁊ in flumib⁹ dexterā ei⁹. Ip̄e iuocabit me: p̄f meus es tu deus me⁹ ⁊ susceptoz salutis mee. Et ego p̄mogenitū ponā illū: excelsum ap̄d reges t̄re: i c̄rnū seruabo illi misericordiaz meā: ⁊ testamentū meū fidele ip̄i. Et ponā i seculū sc̄l semē ei⁹: ⁊ thronū ei⁹ sic dies celi. que oīa de dño iesu intelligunt̄ s̄b noīe dauid. p̄p̄ formā serui quā de semīe dauid idez mediator assūpsit ex x̄gine. Lōtinuo etiā d̄r de pctis filiorū ei⁹ tale aliqd̄: q̄le in regnoz libro positū ē: et q̄si de salomone p̄clūi accipit̄. Ibi nāq̄ h̄ ē in regnoz libro. Et si venerit inqt̄ iniquitas ei⁹ redarguā illū in x̄ga viroz: ⁊ in tactib⁹ filioz hominū: misericordiā aut̄ meā nō amouēā ab eo: tactib⁹ significās plagas correptiōis. Tū illud ē. Ne tetigeritis x̄pos meos. Q̄d q̄d ē aliud q̄ ne leseritis. In psalmo x̄o cū ageret tāq̄ de dauid: vt q̄ddā eiusmōi etiā ibi diceret. Si dereliquit inqt̄ filij ei⁹ legē meā: ⁊ in iudicijs meis nō ambulauerit: si iusticias meas p̄phanauerit: ⁊ mandata mea nō custodierit: visitabo in x̄ga i iqt̄ates eoz: ⁊ in flagellis delicta eoz: misericordiaz aut̄ meā nō disp̄gā ab eo. Nō dixit ab eis cū loq̄ret̄ de filijs ei⁹ n̄ d̄ ip̄o: s̄ dixit ab eo: q̄d b̄fi itellectū rādēvz. Nō em̄ x̄pi ip̄i q̄ ē caput ecclie possent iueneri vlla pctā q̄ op⁹ cēt hūanis correptiōib⁹ fuata misericordia d̄ni: ⁊ coerceri: s̄ in ei⁹ corpore ac mēbris q̄d p̄ps ei⁹ ē. Iō in libro regnoz iniquitas ei⁹ ē: in psalmo s̄r filioz ei⁹: vt itelligamus d̄ ip̄o dici q̄dāmō q̄d de ei⁹ corpe d̄r: p̄pter

q̄d etiā ip̄e d̄ celo cū corp⁹ ei⁹ q̄d s̄t fideles eius saui p̄seq̄ret̄. Saule inqt̄ saule q̄d me p̄seq̄ret̄: **Act. 9.** Deinde i p̄seq̄ntib⁹ psalmi. Neq̄ nocēbo inqt̄ i p̄d̄: v̄itate mea neq̄ p̄phanabo testamentū meū: ⁊ q̄ p̄cedūt d̄ labijs meis s̄i reprobo. Semel iuravi i sancto meo: si dauid mēt̄iar: i nequaq̄ dauid mēt̄iar. Solet em̄ sic loq̄ sc̄ptura. Quid aut̄ nō mēt̄iar adiūgit ⁊ dic̄. Semē ei⁹ i eternū manebit: ⁊ sedes ei⁹ sic sol in p̄spectu meo: ⁊ sic luna p̄fecta in eternū: ⁊ testis in celo fidelis.
Est hec t̄re p̄missiōis v̄alt̄. **La. X.**
p. dissimula firmamēta ne putarent in salomone cōpleta: tāq̄ id speraret̄: nec inueniret̄. Tu x̄o inquit̄ repulisti: ⁊ ad nihil redūxisti d̄ne. Hoc q̄ppe factū ē de regno salomonis in posteris ei⁹ vsq̄ ad euersionē ip̄i t̄rechie rusalē q̄ regni eiusdē sedes fuit: ⁊ maxie ip̄i t̄rechie labē q̄d fuerat a salomōe p̄structū. S̄ ne ob h̄ putaret̄ de p̄tra sua p̄missa fecisse: p̄tinuo s̄b iecit̄. Distulisti x̄pm tuū. Nō ē ḡille salomō: s̄ nec ip̄e dauid: si dilat⁹ ē x̄ps d̄ni. Lū ē x̄pi diceretur oēs reges myst̄: co illo ch̄rismate p̄secrati: si solū a rege dauid ⁊ deinceps: s̄ ab illo etiā saule: q̄ ip̄o eidē rex p̄m̄ ē vnctus: ip̄e q̄ppe dauid eū x̄pm d̄ni appellat̄: erat t̄m̄ vn⁹ x̄ps cui⁹ illi figurā p̄phetica vnctiōe gestabat̄. q̄ t̄ fm̄ op̄i nionē hoim q̄ cū putabāt in dauid v̄l in salomone intelligendū differebat̄ in longū: fm̄ aut̄ d̄i s̄positionē dei v̄ctur⁹ suo tpe parabat̄. Interea dū ille differē q̄d factū sit de regno terrene bie rusalē vbi sperabat̄ vnq̄ regitur⁹. secutus iste psalm⁹ aduixit atq̄ ait. Eue risti testamentū fuit tui. p̄phanasti in t̄ra sanctitatē ei⁹. Destruisti oēs macerias ei⁹: posuisti munitiōes ei⁹ in formidinē. Diripuerūt eū oēs trāscētes viā: factus ē opprobriū vicinis suis. Exaltasti dexterā inimicoz ei⁹: iocūdasti oēs inimicos ei⁹. Auertisti adiutorū glady eius: ⁊ nō es opitulatus ei in bello. Dissoluisti eū ab emūdatiōe: sedē ei⁹ in t̄ra colluisti. Adiuisti dies sedis ei⁹: p̄fudisti eū in p̄fusiōe. Hec oīa v̄enerūt sup̄ ancillaz hierusalē in q̄ regnauef̄t nōnulli etiā filij liberi regnū illd̄ tenētes in disp̄fatiōe t̄pali: regnū aut̄ celestis hierl̄m cui⁹ crāt filij in vera fide b̄ntes: ⁊ in vero x̄po sperātes. Quō aut̄ ista v̄enerūt sup̄ illd̄ regnū: iudex ē rex gestoz: si legat̄ v̄ltōria.
La. XI.
p. Est hec aut̄ ista p̄phetata ad p̄cādū de um p̄pha cōuertit̄: s̄ et ip̄a p̄catio p̄p̄batio ē. Et q̄ d̄ne auertis in finē: s̄baudif facie tuā. Vel sicut̄ alibi d̄r. Et s̄que quo auertif facies a me: Nam idē o quidam codices hic non habent auertis s̄ auertēris: quāq̄ possit̄ intelligi auertis misericordiā tuā quā p̄omissisti dauid.

Quod autem dixit in fine: quod est nisi usque in fine? Qui finis intelligendus est ultimum tempus: quoniam in christum bibe sum etiam illa gens est creditura: autem que in fine illa si
 idem. cri optebat: quod superius erumosa defleuit. Propter quod et hic sequitur: Exardescet sicut ignis ira tua: memeto quod est mea substantia: nihil hic melius quam ipse iesus intelligitur substantia ipsi eius: ex quo non est carnis eius. Non enim vane inquit constituit omnes filios hominum. Nisi enim esset vniuersum hominis substantia nisi per quem filium hominis liberarent multi filii hominum: vniuersumque constituti essent omnes filii hominum. Hunc vero omnes quod dem humana natura per peccatum primi hominis in vanitate de veritate collapsa est: propter quod dicit alius psalmus. Homo vanitati similis factus est: dies eius velut umbra pretereit. Sed non vane deus constituit omnes filios hominum: quod et multos a vanitate liberat per mediatorum intercessionem: et quos liberandos non esse presciuit ad utilitatem liberandorum: et compensationem duarum in se a contrario ciuitatum: non vtiq; vane in totum rationis creature pulcherrima atque iustissima ordinatione constituit. Deinde sequitur. Quis est homo qui viuere et non videbit mortem: et animam suam de manu inferi? Quis est iste nisi de substantia illa israel ex semine dauid christus iesus: de quo dicit apostolus. Qui surgens a mortuis ita non morietur: et mors ei ultra non dominabitur. Sic ei viuere et non videbit mortem: ut tamen mortuus fuerit: et animam suam eruerit de manu inferi: quod propter quod undam soluenda peccatorum vincula ad inferna descendit. Eruit autem prater illa: de quo in euangelio dicitur. Prater hoc ponendi animam meam et prater hoc iter sumendi eam. La. X. II.

Idem. Ad cetera psalmi huius quod ita scribit: Ubi sunt miserationes tue antiquae domine: quos iurasti dauid in veritate tua. Ad memeto domine opprobrii seruatorum tuorum quod continui in sinu meo multarum gentium: quod exprobrauerunt inimici tui domine: quod exprobrauerunt commutationem christi tui: vti ex persona decem sunt illorum israelitarum quod desiderabant reddi sibi promissionem quam facta est ad dauid: an potius ad christianorum quam non secundum carnem: sed secundum spiritum sicut israelite: merito queri potest. Dicta sunt quippe ista vel scripta tempore quod fuit ethan: de cuius nomine titulus iste psalmus accipit: et idem tempus regni dauid fuit: ac per hoc non diceretur. Ubi sunt miserationes tue antiquae domine: quos iurasti in veritate tua: nisi eorum personam in se propheta transfiguraret quod longe postea futuri erant: quibus hoc tempus esset antiquum quam regi dauid ista promissa sunt. Potest autem intelligi dictum hoc esse propter multas gentes quoniam persequerentur christianos: prophetarum exprobrasse illis passionem christi quam scriptura commutationem vocat: quoniam moriendo immortalis est factus. Potest et commutatio christi secundum hoc accipi exprobrata israelitis: quod cum eorum sperare futurus: factus est gentium: et hoc eis nunc exprobrabant multe gen-

tes que crediderunt in eum per nouum testamentum illis in vetustate remanentibus: ut ideo dicat. Ad memeto domine opprobrii seruatorum tuorum: quod non eos obliuiscite sed potius miserante domino: et ipsi post hoc opprobrium credituri sunt. Sed ille quem potius posui conuenientior sensus mihi videtur. Inimicus enim christi quibus exprobrat quod eos ad gentes transferens reliquerit christus: incongrue vox ista coaptata. Ad memeto domine opprobrii seruatorum tuorum: non enim fui dei vocandi sunt tales iudei: sed eis verba ista committuntur: qui cum graues humilitates persecutionum pro christi nomine paterent: recordari poterunt excelsum regnum semini dauid fuisse promissum: et eius desiderio dicere non desperando sed petendo. Quod credo: pulsando. Ubi sunt miserationes tue antiquae domine: quos iurasti dauid in veritate tua. Ad memeto domine opprobrii seruatorum tuorum quod continui in sinu meo multarum gentium: hoc est in interioribus meis patienter pertulit quod exprobrauerunt inimici tui domine: quod exprobrauerunt commutationem christi tui: non ea putantes commutationem: sed consummationem. Quid est autem memeto domine: nisi ut miserearis: et pro tolerata patienter humilitate mea: reddas celsitudinem quam iurasti dauid in veritate tua. Si autem iudeis assignemus hec verba: illi serui dei talia dicere poterunt: qui expugnata terrena iherusalem: ante quam iesus christus humanitus nasceretur in captiuitatem ducti sunt intelligentes commutationem christi: quia scilicet non per eum terrena carnaliter felicitas quibus paucis ante regem salomonis apparuit: sed celestis ac spiritalis esset fideliter expectanda: quam tunc ignorans infidelitas gentium: cum dei per eum exultabat atque insultabat esse captiuum: quod alio quam christi commutationem per sciendum nesciens exprobrabat. Et ideo quod sequitur ubi psalmus iste concluditur. Benedictio domini in eternum: fiat fiat: vniuerso populo dei ad celestis iherusalem pertinenti: siue in illis quod latebant in testamento veteri antequam reuelaret nouum: siue in his quoniam iam testamento nouo reuelato manifeste pertinere cernunt ad christum facti: congruit. Benedictio quippe domini in semine dauid: non ad aliquod tempus quibus diebus salomonis appuit sed in eternum speranda est: in qua certissima spe dicitur: Fiat fiat Illi et in spei est confirmatio ubi huiusmodi iteratio. Hoc ergo intelligens dauid ait in secundo regum libro. Vbi ad istum psalmum digressi sumus. Et locutus es per domum filii tui in loquutus. Et ait per paululum ait. Huc incipe et benedic domum filii tui usque in eternum et cetera: quod tunc generatur erat filium: ex quo progenies eius duceretur ad christum: per quem futura erat domus eius eterna eademque domus dei. Domus eius dauid propter gentem dauid: domus autem dei eadem ipsa propter templum dei: de hominibus factum non de lapidibus: ubi habitet in eternum populus: cum deo et in deo suo: et deo cum populo atque in

idem.

idem.

143.

88.

roma 6.

10.

88.

idem.

Ibidem.

Ubi s.

Ibidem.

Ibidem.

88.

2. Reg. 7.

Liber

populo suo: ita ut deo sit imple p[ro]p[ri]um suu[m]: et po-
pulus plen[us] deo suo: cu[m] de[us] erit o[mn]ia in o[mn]ib[us]: ipse
in pace p[ro]m[iss]u[m]: q[uo]d v[er]us in bello. I[tem] cu[m] in v[er]bis na-
than dictu[m] sit. Et enu[n]ciauit tibi d[omi]n[us] q[uo]m dom[us]
Ibidem. edificabis tibi: postea dictu[m] e[st] in v[er]bis dauid. Qu[on]iam
tu d[omi]n[us] o[mn]ipot[ens]. de[us] israel: reuelasti aure[m] tui
dic[en]s: dom[us] edificabo tibi. H[ab]et ei dom[us] et nos
edificam[us] b[e]n[e]d[i]c[t]o: et de[us] ut b[e]n[e]d[i]c[t]o viua[m] op[er]a-
P[er] 126. lendo. Quia nisi d[omi]n[us] edificaue[ri]t dom[us]: inua-
nu[m] laborab[un]t edificat[ur]es e[am]. L[icet] dom[us] cu[m] vene-
rit vitima dedicatio: t[un]c fiet illud q[uo]d hic per na-
2. Reg. 7 than locut[us] e[st] de[us] dic[en]s. Et ponaz locu[m] p[ro]p[ri]o meo
israel: et p[ro]larabo illu[m] et inhabitabit seculu[m]: et no[n]
sollicit[us] erit vltra: et no[n] apponet fili[us] iniquitatis hu-
militate[m] e[um]: sic ab initio a dieb[us] quib[us] p[ro]stitui iu-
dices sup[er] p[ro]p[ri]um meu[m] israel. La. XIII.
De ta[m] magnu[m] bonu[m] q[uo]s q[ui]s i[n] b[e]n[e]d[i]c[t]o i[n] hac
b[er] terra sperat: insipient[er] sapit. An q[ui]s p[ro]p[ri]az
putabit in pace regni salomonis id esse
c[on]pletu[m]: Pace[m] q[uo]p[er] illa[m] scriptura[m] in v[er]bra futu-
ri: excellen[ti] p[ro]dicatio[n]e co[m]medat. S[ed] huic suspi-
Ibidem. oni vigilate[r] occurrit: cu[m] postea q[uo]d dictu[m] e[st]. No[n]
apponet fili[us] iniquitatis humiliare e[um]: p[er]tinuo subru-
ctum e[st]: sic ab initio a dieb[us] quib[us] p[ro]stitui iudices
sup[er] p[ro]p[ri]um meu[m] israel. Iudices na[m]q[ue] p[ro]p[ri]os reges
ibi cecepissent sup[er] illu[m] p[ro]p[ri]um fuerat p[ro]stituti: ex q[ui]a
terra p[ro]missio[n]is accepit. Et v[er]it[us] humiliabat e[um] q[ui]a
fili[us] iniquitatis: h[ic] e[st] host[is] alienigena: p[er] interualla
t[em]p[or]u[m] quib[us] legunt[ur] paces alternasse cu[m] bellis: et
inueniunt[ur] illic pacis t[em]p[or]a p[ro]lixiora q[uam] salomon
Ibidem. habuit: q[uo]d xl. regnavit annos. Na[m] sub eo iudice q[ui]a
appellat[ur] e[st] aioth. lxxx. anni pacis fueru[n]t. Absit er-
go ut salomonis t[em]p[or]a in hac p[ro]missione p[ro]dicata
e[ss]e credant[ur]: multo minus itaq[ue] cuiuslibet regis
alteri[us]. No[n] e[st] enim quisq[ue] eor[um] in tanta q[ua]nta ille pace
regnavit: nec v[er]o q[ui]s o[mn]ino gens illa ita regnu[m] te-
nuit ut sollicita no[n] fuerit ne hostib[us] subderetur
q[ui]a in t[em]p[or]e mutabilitate[m] rex hu[m]ana[rum] nulli aliq[ui]s
p[ro]p[ri]o p[ro]cessa e[st] tanta securitas: ut huic vite hosti-
les no[n] formidaret incursum. Locus q[ui] iste q[ui] p[ro]m-
ittit t[em]p[or]e pacate ac secure habitationis etern[us]
est: eternisq[ue] debet in m[un]do hierusal[em] libera: vbi
erit veraciter p[ro]p[ri]us israel: h[ic] ei nom[en] i[n]terp[re]tat[ur] vi-
dens de[um]. L[icet] p[ri]m[us] desiderio pia p[ro]fide[m] vita in
hac erunosa p[er]grinatio[n]e ducenda e[st]. La. III.
Rocurrete igi[tur] p[ro]p[ri]a ciuitate dei: p[ri]mo i[n]
p[ro] v[er]bra futuri in frena sc[ilicet] hierusalem re-
gnauit dauid. Erat aut[em] dauid vir in can-
ticle erudit[us]: q[ui] armonia[m] musica[m] no[n] vulgari vo-
luptate: s[ed] fide[m] volu[n]tate dilexerat: eaq[ue] de suo
q[ui] ver[us] e[st] de[us] mystica rei magne figuratio[n]e serui-
ens: et diuerso[rum] nom[in]e son[us] r[ati]onales modera-
tusq[ue] p[er]cussus: p[er] cordi varietate co[m]pacta b[e]n[e]d[i]c[t]o ordi-
nate ciuitat[is] insinuat vnitat[em]. Deniq[ue] o[mn]is fere

pphetia ei[us] in psalmis e[st]: q[ui]s certu[m] q[ua]nquaginta
liber p[ro]tinet que psalmoz vocam[ur]. In quibus no[n]
nulli volu[n]t eos solos factos e[ss]e a dauid q[ui] ei[us] no-
mie insc[ri]pta s[un]t. S[un]t i[te]m q[ui] putat no[n] ab eo factos
nisi q[ui] p[ro]notant ip[s]i dauid. q[ui] v[er]o h[ic] in titulis ip[s]i
dauid: ab alijs factos: p[ro]fone ip[s]i fuisse coapt[ur]
tos. Que opinio voce eu[an]gelica saluator[is] ip[s]i
refutat vbi ait: q[uo]d ip[s]e dauid i[n] sp[iritu] x[risti] dixit e[ss]e. Abat. 11.
suis d[omi]n[us]: q[ui]m psalm[us] ceterisimul non sic incipit:
Dixit d[omi]n[us] dom[us] meo: sede a dextris meis Do. Ps. 109.
nec ponat inimicos tuos: scabellu[m] pedu[m] tuorum.
Et certe id e[st] psalm[us] no[n] h[ic] in titulo ip[s]i dauid: s[ed]
ip[s]i dauid: sic plurimi. Adhibi aut[em] credibilis vi-
dent existimare q[uo]d o[mn]es illos certu[m] et q[ua]nquaginta
psalmos ei[us] op[er]a tribuunt: eumq[ue] aliq[ui]s p[ro]notasse
etiā no[m]i[n]e alio[rum]: aliq[ui]d q[uo]d ad r[ati]o[n]e p[ro]tineat figurati-
bus: ceteros aut[em] nulli[us] ho[m]i[n]is nom[in]e in titulis ha-
bere voluisse: sic ei varietatis huius dispositio-
nem q[ui]s lateb[er]osam: no[n] t[ame]n inanem d[omi]n[us] inspi-
rauit. nec mouere debet ad hoc no[n] credenduz
q[uo]d no[n] nullos no[m]i[n]a p[ro]p[ri]az q[ui] lo[n]ge post dauid
regis t[em]p[or]a fueru[n]t: q[ui]busda[m] psalmis in eo libro le-
gunt[ur] insc[ri]pta: et q[ui] ibi dicunt: velut ab eis d[omi]n[us] vi-
dent. Neq[ue] e[st] no[n] potuit p[ro]pheticus sp[iritus] p[ro]p[ri]a
p[ro]phetanti regi dauid h[ic] etiā futuro[rum] p[ro]p[ri]az
no[m]i[n]a reuelare: ut rex aliq[ui]d q[uo]d eor[um] p[ro]fone co[n]ue-
nire p[ro]phetic[us] cantare[re]: sic rex iofias exortur[us] e[st]
regnatur[us] post annos ap[er]t[us] q[ui] trescentos cuida[m] p[ro]p[ri]a
p[ro]phete q[ui] etiā facta ei[us] futura p[ro]dixit: cu[m] suo no[m]i[n]e
reuelatus e[st]. La. XV.
n[on] Tunc ia[m] expectari a me video: ut h[ic] loco
libri hui[us] ap[er]iam q[uo]d in psalmis dauid de
d[omi]no iesu x[risto] vel ei[us] eccl[esi]a p[ro]phetauerit. Ego
aut[em] ut h[ic] no[n] ita facia[m]: sic v[er]o ip[s]a expectatio postu-
lare: q[ui]s ia[m] in vno fecerim copia[m] q[uam] inopia ma-
gis i[m]pedio. Omnia e[st] ponere vitade p[ro]lixita-
tis ca[us]a prohibeo: v[er]o eor[um] aut[em] ne cu[m] aliq[ui]d elegero:
multis q[ui] ea nouerit: videat magis necessaria p[ro]p[ri]a
terisse. Deinde q[ui]a testimoniu[m] q[uo]d p[ro]ferit: de co[n]t[ra]d[ic]-
tione toti[us] psalmi debet h[ic] suffragiu[m]: ut cer-
te nihil sit q[uo]d ei refraget si no[n] o[mn]ia suffragantur
ne more centon[is] ad r[ati]o[n]e qua[m] volum[us] tanq[ua]m v[er]si-
culos decerpe videamur: velut de retrogrado
carmine: q[uo]d no[n] de re illa s[ed] de alia lo[n]geq[ue] diuer-
sa rep[er]iat e[ss]e p[ro]p[ri]a. Hoc aut[em] v[er]o in quocunq[ue] psal-
mo possit o[mn]i[n]di: exponen[da] e[st] tot[us]. Q[uo]d q[ua]nta op[er]a
sit: et alio[rum] et n[on] a volum[us] in q[ui] b[e]n[e]d[i]c[t]o fecim[us] fat[is] i[n] di-
cat. Legat q[ui] illa q[ui] voluerit et potuit: et inueniet
q[ui] et q[ua]nta rex dauid id e[st] q[ui] p[ro]p[ri]a de x[risto] et eius
eccl[esi]a p[ro]phetauerit de rege sc[ilicet] et ciuitate quam
condidit. La. XVI.
q[ui] Alibet e[st] de quacunq[ue] re p[ro]p[ri]a sint:
atq[ue] manifeste p[ro]phetic[us] locut[us] o[mn]es: ne-
cesse e[st] v[er]o eis etiā tropice miscant[ur]: q[ui] maxie p[ro]

pter tardiores ingerit doctio: laboriosū di-
 sputandi exponēdiq; negociū: qdā tñ xpm ꝛ ec-
 clesiā ipā pīna facie mox vt dicunt, ostēdūt: et si
 ex ocio restāt exponēda q̄ in eis min⁹ intelligū-
 44 tur: q̄le illud est in eodē psalmoꝝ libro. Eructa
 uit cor meū vbi bonū: dico ego opa mea regi.
 Rigua mea calam⁹ scribe: velocit⁹ scribēt. Spe-
 ciosus forā p̄ filijs hoīm: diffusa est grā in labijs
 tuis: p̄p̄ca bñdixit te de⁹ in etnū. Accingē gla-
 diū tuū circa femur tuū potētissime. Spē tua ꝛ
 pulchritudie tua: itende prospeꝛcede ꝛ regna
 Prop̄ v̄itate ꝛ māsuētudinē ꝛ iusticiā: ꝛ deduc-
 cer te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acu-
 te: potētissime. Populi sub te cadent: in corda
 inimicoꝝ regis. Sedes tua de⁹ in secula seculoꝝ
 x̄ga directōis x̄ga regni tui. Dilexisti iusticiā ꝛ
 odio habuisti iniquitatē: p̄p̄ca vnxit te de⁹ deus
 tu⁹ oleo exultatiōis p̄ p̄cipib⁹ tuis. Arr̄ha ꝛ
 gutta ꝛ casta a vestimentis tuis a domib⁹ ebur-
 neis: ex quib⁹ delectauerūt te filie regū in ho-
 noꝛe tuo. Quis n̄ h̄ xpm̄ quē p̄dicam⁹ ꝛ in queꝛ
 credim⁹ quālibet sit tardus agnoscat: cū audi-
 at deū cui⁹ sedes ē in secula seculoꝝ: ꝛ vnctū a
 deo vtiq; sic vnct⁹ de⁹: nō visibili s̄ spiritali atq;
 intelligibili ch̄ismate. Quis ei tā rudis ē i hac
 religiōe: vel tā surdus aduersus ei⁹ famā lōge
 lateq; diffusam: vt xpm̄ a ch̄ismate: h̄ ē ac vn-
 ctiōe appellatū eē nō nouerit. Agnito autē rege
 x̄po: iā cetera q̄ h̄ tropice dicta sūt: quō sit specio-
 sus forā p̄ filijs hoīm: qdā tāto mag⁹ amāda at-
 q; mirāda: q̄nto min⁹ corpea pulchritudie: q̄s
 gladi⁹ ei⁹: q̄ sagitte ꝛ cetera: isto mō nō p̄p̄ie sed
 tropice posita: iā s̄dit⁹ ei⁹ q̄ regnat: p̄p̄ v̄itate
 ꝛ māsuētudinē ꝛ iusticiā inq̄rat ex ocio. De in-
 44 aspiciat ei⁹ eccl̄iaz tāto viro suo spiritali ꝛ nubio
 ꝛ dno amore p̄iūctā: d̄ q̄ d̄: in his q̄ sequūt. Asti-
 tit regina a dextris tuis: in vestitu deaurato cir-
 cūamicta varietate. Audi filia ꝛ vide ꝛ inclina
 aurē tuā. Et obliuiscere pplm̄ tuū ꝛ domū patr⁹
 tui. Quā ꝛ cupiuit rex specie tuā: qm̄ ip̄e est dñs
 de⁹ tu⁹. Et adorabūt eū filij tyri in muneribus
 vultū tuū deprecabunt oēs diuites plebis. Glō-
 ria ei⁹ filie regis intrinsec⁹ in simbr̄ijs aure-
 is circūamicta varietate. Afferent⁹ regi x̄gics
 post eā: p̄p̄ie ei⁹ afferent⁹ tibi. Afferent⁹ i leticiā
 ꝛ exultatiōe: adducen⁹ in tēplū regis. Pro p̄ri-
 bus tuis nati sūt tibi filij: p̄stitues eos p̄ncipes
 sup̄ oēm frā. Admores erūt noīs tui dñe: i oi
 generatiōe ꝛ p̄genie. Prop̄ea ppli cōfitebunt⁹
 tibi in etnū: ꝛ in seculū seculi. Nō opinoꝝ quēq;
 ita desperare: vt h̄ aliquā mulierculā p̄dicari cre-
 dat atq; describi: p̄iugē videlicet illi⁹ cui dictū ē
 44 Sedes tua de⁹ in secula seculoꝝ: x̄ga directio-
 nis virga regni tui. Dilexisti iusticiā ꝛ odio ha-

buiti iniquitatē: p̄p̄ca vnxit te de⁹ de tu⁹ oleo ex-
 ultatiōis p̄ p̄cipibus tuis: xpm̄ vtiq; p̄ xp̄ianis
 h̄i sūt em̄ p̄cipēs ei⁹: ex q̄x in oib⁹ gentib⁹ vn-
 44 tate atq; ꝛ cordia fit ista regina: sic ꝛ in alio psal-
 mo de illa d̄: Liuitas regis magni. Ipa ē syon
 spiritualiter. Qd̄ nomē latine int̄p̄ratū specula-
 tio ē. Speculat⁹ ei futuri sc̄i magnū bonū: qm̄
 illuc dirigit ei⁹ itētio. Ipa ē hierlm̄ eodē mō ip̄i-
 ritualit̄: vñ multa iā dixim⁹: ei⁹ inimica ē ciuitas
 diaboli babilon: q̄ p̄fusio int̄p̄rat⁹. Ex q̄ tñ ba-
 bylone regina ista in oim̄ gētū gn̄arōe libera-
 ꝛ a pessimo rege ad optimū regem: i a diabolo
 trāsīt ad xpm̄. Propter qd̄ ei d̄: Obliuiscē pplm̄
 44 tuū ꝛ domū patr⁹ tui. Lūi ciuitat⁹ ip̄ie portio s̄
 israelite sola carne si fide: inimici etiā ip̄i magni
 regis hui⁹ ciuitat⁹ regie. Ad ip̄os em̄ veniēs ꝛ ab
 eis x̄ps occisus: mag⁹ alioꝝ fact⁹ ē q̄s nō vidit i
 carne. Un̄ p̄ cuiusdā psalmi p̄phetiā dicit ip̄e rex
 n̄. Erues me de ꝛ traditiōib⁹ ppli: p̄stitues me
 44 in caput gētū. Popul⁹ quē si cogui scriuūt mi-
 hi: in auditu auris obediuit mihi. P̄plus h̄ iste
 gētū quē si coguit x̄ps p̄ntia corp̄ali: in queꝛ
 tñ xpm̄ sibi anūciatū credit⁹ merito d̄ illo dice-
 ret. In ob auditu auris obediuit mihi q̄: fides
 ex auditu ē: iste in quā ppl̄s addit⁹ ver⁹ et carne
 ꝛ fide israelit⁹: ciuitas ē dei: q̄ ip̄m̄ q̄s fm̄ carnē
 peperit christum qm̄ in solis illis israelitis fuit
 44 Inde quippe erat virgo maria: in qua carnem
 christus vt h̄ eēt assumpsit. De q̄ ciuitate psal-
 mus ali⁹ ait. Adater syon dicit h̄: ꝛ h̄ fact⁹ ē i
 44 ea: ꝛ ip̄e fundauit eā altissim⁹. Quis ē altissim⁹
 nisi de⁹. Et p̄ h̄ x̄ps de⁹ an̄q; in illa ciuitate per-
 maria fieret h̄: ip̄e in p̄iarchis ꝛ p̄p̄etis fun-
 dauit eā. Lūi igit h̄uic regie ciuitati dei: tāto an̄
 dictū sit p̄ p̄phetiā q̄ iā videm⁹ ipletū: pro p̄rib⁹
 tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos p̄ncipes sup̄
 oēm frā: ex filijs q̄p̄e ei⁹ sup̄ oēm frā sūt p̄positi
 p̄ncipes cū p̄iteant ei⁹ ppli ꝛ currētes ad eā cō-
 fessiōe laudis et̄ne in sc̄im̄ sc̄li: p̄culdubio q̄cqd̄
 h̄ tropic⁹ locutiōib⁹ s̄ obscure dictū ē quoq; mō
 intelligat⁹: d̄z his reb⁹ manifestissimis ꝛ uenire.
 Icut etiā in illo psalmo vbi La. XVII
 sacerdos x̄ps quē admodū h̄ rex ap̄t̄it: 44
 me p̄dicat Dicit dñs dño meo: sede a de-
 44 xtris meis. Donec ponā inimicos tuos: scabel-
 lū pedū tuoz. Sedē x̄ps ad dexterā di patr⁹ cre-
 dit⁹ n̄ vdef: ei⁹ etiā inimicos poni sub pedib⁹ ei⁹ n̄
 dū appet. Id igit appetit in fine: nūc h̄ de cre-
 dit⁹: post videbit. Ulex h̄ qd̄ sequit⁹. Uirgā x̄tu-
 tis tue emitter dñs ex syon: dñare i medio imi-
 44 coꝝ tuoz: ita clax ē vt nō solū infidelit̄ ꝛ infeli-
 cit⁹: s̄ etiā ipudēt neget. Et ip̄i q̄p̄e fatēt in-
 44 mici ex syon missaꝛ fuisse legē x̄pi: qd̄ nūc euan-
 geliū nos vocam⁹: ꝛ eā x̄gā x̄tutis ei⁹ agnosci-

mus. Dñari xpo eū i medio inimicorū suorū: iudē
 ipi inter q̄s dñas dēnib⁹ suis frēdēdo ⁊ tabe-
 scendo ⁊ nihil aduersus eū valēdo testant̄. dei-
 Ibidem. de q̄s paulo post dicit. Jurauit dñs ⁊ n̄ penitebit
 eū: quib⁹ v̄bis i mutabile futurū eē significat q̄s
 adiungit. Tu es sacerdos in eternū fm ordinē
 melchisedech: ex eo q̄ iā nūsq̄ est sacerdotiū
 ⁊ sacrificiū fm ordinē aaron: ⁊ vbiq̄ offert sub
 sacerdote xpo: q̄s ptulit melchisedech qm̄ bñdi-
 xit abraā: q̄s abigere pmittit: de q̄ ⁊ ista dicant̄.
 Ad hec itaq̄ manifesta referunt q̄ paulo obscu-
 ri in eodē psalmo posita sūt: q̄ quō recte intel-
 ligant in nr̄is iā popularib⁹ sc̄mōib⁹ notū feci-
 mus. Sic ⁊ in illo vbi vilitatē passionis sue p
 p̄betiā xps eloquit̄ dicit. Soderūt man⁹ meas
 ⁊ pedes meos: diuierauerūt oia ossa mea. Ipsi
 x̄o considerauerūt ⁊ ispererūt me. Quib⁹ v̄tiq̄ v̄-
 bis in cruce corp⁹ significauit extētiū: manib⁹:
 pedibusq̄: fixis: ⁊ clauorū trāsuerberatiōe con-
 fossis: eoq̄ mō se spectaculū considerant̄ ⁊ sp̄i-
 Ibidem. cientibus p̄buisse: Ad dēns etiā. Diuiserūt sibi
 vestimēta mea: ⁊ sup̄ vestē meā miserūt sorte.
 Que p̄phetia quē admodū impleta sit: euāge-
 lica narrat historia. Tūc p̄fecto ⁊ alia recte in-
 telligūt q̄ ibi min⁹ apte dicta sūt: cū p̄gruūt bis
 q̄ tāta manifestatiōe claruerūt: p̄sertim cū ⁊ il-
 la q̄ nō trāsacta credim⁹: s̄ p̄ntia p̄uenim⁹: sic i
 eodē psalmo legunt̄: tanto an̄ p̄dicta: ita nunc
 exhibita iā toto orbe terrarū cernunt̄. Ibi enī
 ps̄. 21. paulo post dicit. Lōmēorabunt̄ ⁊ ad dñm conuer-
 tent̄ vniūse fines terre: ⁊ adorabūt in p̄spectu
 ei⁹ oēs p̄i ie gentiū: qm̄ dñi ē regnū: ⁊ ip̄e dñabi-
 tur gentium. La. XVIII.
 D Resurrectiōe q̄s ei⁹: nequaq̄ psalmoz
 oracula tacuerūt. Nā qd̄ ē aliud qd̄ i psal-
 ps̄. 3. mo tertio ex plona ei⁹ canit̄. Ego dormiui ⁊ sō-
 nū cepi: ⁊ exurrexi qm̄ dñs suscepit me. An forte
 q̄sq̄ ite desipiat: vt credat velut aliqd̄ magnū
 nobis idagare voluisse p̄phetā q̄ dormierit
 ⁊ exurrexit: nisi somn⁹ iste mors eēt: ⁊ euigila-
 tio resurrectio: quā de xpo sic oportuit p̄pheta-
 ri. Nā ⁊ in xl. psalmo manifest⁹ id ostendit vbi
 ex plona eius de mediatoris more solito tanq̄
 p̄terita narrat̄ q̄ futura p̄phabant̄: qm̄ q̄ ven-
 tura erāt iā in p̄destinatiōe ⁊ p̄scia dei velut sa-
 ps̄. 40. cta erāt q̄ certa erāt Inimici inq̄t mei dixerūt
 mala mihi qm̄ mortef ⁊ p̄bit nomē ei⁹ ⁊ si ingre-
 diebaf vt videret vana locuti ē cor eorū: p̄gre-
 gauit iniquitatē sibi: egrediebaf foras: ⁊ loq̄baf
 simul in vnū: aduersū me susurrabāt oēs inimi-
 ci mei aduersū me cogitabāt mala mihi: verbū
 iniquū deposuerūt aduersū me: nūqd̄ q̄ dormit
 nō adiciet vt resurgat: hec certe ita posita sūt
 verba: vt nihil aliud dixisse intelligat̄: q̄ si dice-

ret: Nūquid q̄ mortif: nō adiciet vt reuiuifcat:
 Sup̄iora q̄ p̄pe demōstrat mortē ip̄i cogitasse ⁊
 disposuisse inimicos ei⁹: ⁊ h̄ actū eē p̄ eū q̄ ingre-
 diebaf vt videret: ⁊ egrediebaf vt p̄deret. In
 aut̄ h̄ nō occurrat ex discipulo ei⁹ fact⁹ traditor
 iudas: Quia q̄ facturi erāt qd̄ moliebant̄: oc-
 cisi erāt cū onidēs illos vana malicia frustra
 occisuros resurrecturū: sic adiecit hūc versum
 velut diceret. Quid agit v̄anū? Qd̄ v̄m ē sc̄l⁹
 me⁹ somn⁹ erit. Nūquid q̄ dormit non adiciet
 Ibidem. vt resurgat: Et tū tā magnū nefas nō ip̄one fa-
 cturos sequeūtib⁹ indicat v̄bis dicit. Et enim ps̄. 40.
 hō pac⁹ mee in q̄ sp̄auit: q̄ edebat panes meos
 apl̄iauit sup̄ me calcancū suū: h̄ ē calcancū me
 Tu aut̄ inq̄t dñe miserere mei ⁊ resuscita me: ⁊
 reddā illis. Quis h̄ iā neget q̄ iudeos: p̄ passi-
 onē resurrectionēq̄ xpi de sedibus suis bellica
 strage ⁊ excidio fundit̄: eradicatos videt. Oc-
 cisi em̄ ab eis resurrexit ⁊ reddidit eis interi-
 tpaneā disciplinā: excepto q̄ nō correctis fuit
 qm̄ viuos ⁊ mortuos iudicabit. Nā dñs ip̄e iesus
 illū ip̄m traditorē suū p̄ panē potectū ostēdēs
 apl̄is: hūc etiā x̄s psalmi hui⁹ cōmēorauit: in
 se dixit impletū. Qui edebat panes meos apl̄ia-
 Ibidem. uit sup̄ me calcancū suū. Qd̄ sūt ait in q̄ sp̄auit:
 nō p̄gruit capiti s̄ corp⁹. Neq̄ em̄ nesciebat eū
 ip̄e saluator: de q̄ an̄ iā dixerat. Un⁹ ex vob⁹ des-
 bolus ē: s̄ solet in se mēbrorū suorū trāsferre p̄so-
 nā: ⁊ sibi tribuere qd̄ ē illoꝝ: q̄ caput corp⁹ vn⁹
 ē xps. Un̄ illd̄ ē in euāgelio. Esuruit dicit̄ mi-
 Ibidem. hi māducare. Qd̄ exponēs ait. Qu vni ex mi-
 nis meis fecisti: mihi fecisti. Se itaq̄ dixit spe-
 rasse: qd̄ tūc sp̄auerit de iuda discipulo ei⁹: qm̄ est
 p̄nūerat̄ apl̄is. Iudei aut̄ x̄m quē sperāt: mo-
 riturū eē nō sperāt. Iō quē lex ⁊ p̄phete annū-
 ciauerūt: n̄ in eē nō putāt: s̄ nescio quē suū: quē
 sibi alienū a mort⁹ passiōe p̄ingūt. Iō mirabili
 vanitate atq̄ cecitate x̄ba q̄ posuim⁹: non mor-
 tem ⁊ resurrectiōez: s̄ somnū ⁊ euigilatiōem si-
 gnificare p̄cedūt. Sz clamat eis etiā psalm⁹. xv
 Prop̄ h̄ iocū datū ē cor meū: ⁊ exultauit lingua
 mea: isup̄ ⁊ caro mea req̄scescit i spe: qm̄ nō dere-
 Ibidem. linques aiām meā in inferno: nec dab̄ sc̄m tuum
 videre corruptiōem. Quis in ea spē diceret re-
 q̄euisse carnē suā vt nō derelicta oia sua in infer-
 no: s̄ cito ad eā redeūte reuiuifcet ne corrupet̄
 sic cadauera corrupti solēt: nisi q̄ die tertio resur-
 rexit: Qd̄ vniq̄ dicit nō p̄nt de p̄pha ⁊ regēda
 uid. Clamat ⁊. lxxij. psalm⁹. De⁹ n̄ de saluos
 ps̄. 67. faciēdi: ⁊ dñi dñi exit⁹ mort⁹: Quid apt⁹ dicere
 tur: De⁹ em̄ saluos faciēdi dñs ē iesus: q̄ interp̄-
 rat saluator siue salutar⁹. Nā rō nois h̄ h̄ red-
 dita ē: qm̄ pulsq̄ ex virgine nasceret: dñi ē. Pari-
 es filii ⁊ vocab̄ nomē ei⁹ iesu: ip̄e em̄ saluū faci-

degit
 on
 cogitasse
 et
 disposuisse
 inimicos
 ei⁹
 et
 h̄ actū
 eē
 p̄
 eū
 q̄
 ingre-
 diebaf
 vt
 videret
 et
 egrediebaf
 vt
 p̄deret
 in
 aut̄
 h̄
 nō
 occurrat
 ex
 discipulo
 ei⁹
 fact⁹
 traditor
 iudas
 quia
 q̄
 facturi
 erāt
 qd̄
 moliebant̄
 occisuros
 resurrecturū
 sic
 adiecit
 hūc
 versum
 velut
 diceret
 Quid
 agit
 v̄anū
 Qd̄
 v̄m
 ē
 sc̄l⁹
 me⁹
 somn⁹
 erit
 Nūquid
 q̄
 dormit
 non
 adiciet
 vt
 resurgat
 Et
 tū
 tā
 magnū
 nefas
 nō
 ip̄one
 fa-
 cturos
 se
 queūtib⁹
 indicat
 v̄bis
 dicit
 Et
 enim
 ps̄. 40.
 hō
 pac⁹
 mee
 in
 q̄
 sp̄auit
 q̄
 edebat
 panes
 meos
 apl̄iauit
 sup̄
 me
 calcancū
 suū
 h̄
 ē
 calcancū
 me
 Tu
 aut̄
 inq̄t
 dñe
 miserere
 mei
 ⁊
 resuscita
 me
 ⁊
 reddā
 illis
 Quis
 h̄
 iā
 neget
 q̄
 iudeos
 p̄
 passi-
 onē
 resurrectionēq̄
 xpi
 de
 sedibus
 suis
 bellica
 strage
 ⁊
 excidio
 fundit̄
 eradicatos
 videt
 Oc-
 cisi
 em̄
 ab
 eis
 resurrexit
 ⁊
 reddidit
 eis
 interi-
 tpaneā
 disciplinā
 excepto
 q̄
 nō
 correctis
 fuit
 qm̄
 viuos
 ⁊
 mortuos
 iudicabit
 Nā
 dñs
 ip̄e
 iesus
 illū
 ip̄m
 traditorē
 suū
 p̄
 panē
 potectū
 ostēdēs
 apl̄is
 hūc
 etiā
 x̄s
 psalmi
 hui⁹
 cōmēorauit
 in
 se
 dixit
 impletū
 Qui
 edebat
 panes
 meos
 apl̄ia-
 uit
 sup̄
 me
 calcancū
 suū
 Qd̄
 sūt
 ait
 in
 q̄
 sp̄auit
 nō
 p̄gruit
 capiti
 s̄
 corp⁹
 Neq̄
 em̄
 nesciebat
 eū
 ip̄e
 saluator
 de
 q̄
 an̄
 iā
 dixerat
 Un⁹
 ex
 vob⁹
 des-
 bolus
 ē
 s̄
 solet
 in
 se
 mēbrorū
 suorū
 trāsferre
 p̄so-
 nā
 ⁊
 sibi
 tribuere
 qd̄
 ē
 illoꝝ
 q̄
 caput
 corp⁹
 vn⁹
 ē
 xps
 Un̄
 illd̄
 ē
 in
 euāgelio
 Esuruit
 dicit̄
 mi-
 hi
 māducare
 Qd̄
 exponēs
 ait
 Qu
 vni
 ex
 mi-
 nis
 meis
 fecisti
 mihi
 fecisti
 Se
 itaq̄
 dixit
 spe-
 rasse
 qd̄
 tūc
 sp̄auerit
 de
 iuda
 discipulo
 ei⁹
 qm̄
 est
 p̄nūerat̄
 apl̄is
 Iudei
 aut̄
 x̄m
 quē
 sperāt
 mo-
 riturū
 eē
 nō
 sperāt
 Iō
 quē
 lex
 ⁊
 p̄phete
 annū-
 ciauerūt
 n̄
 in
 eē
 nō
 putāt
 s̄
 nescio
 quē
 suū
 quē
 sibi
 alienū
 a
 mort⁹
 passiōe
 p̄ingūt
 Iō
 mirabili
 vanitate
 atq̄
 cecitate
 x̄ba
 q̄
 posuim⁹
 non
 mor-
 tem
 ⁊
 resurrectiōez
 s̄
 somnū
 ⁊
 euigilatiōem
 si-
 gnificare
 p̄cedūt
 Sz
 clamat
 eis
 etiā
 psalm⁹
 xv
 Prop̄
 h̄
 iocū
 datū
 ē
 cor
 meū
 ⁊
 exultauit
 lingua
 mea
 isup̄
 ⁊
 caro
 mea
 req̄scescit
 i
 spe
 qm̄
 nō
 dere-
 linques
 aiām
 meā
 in
 inferno
 nec
 dab̄
 sc̄m
 tuum
 videre
 corruptiōem
 Quis
 in
 ea
 spē
 diceret
 re-
 q̄euisse
 carnē
 suā
 vt
 nō
 derelicta
 oia
 sua
 in
 infer-
 no
 s̄
 cito
 ad
 eā
 redeūte
 reuiuifcet
 ne
 corrupet̄
 sic
 cadauera
 corrupti
 solēt
 nisi
 q̄
 die
 tertio
 resur-
 rexit
 Qd̄
 vniq̄
 dicit
 nō
 p̄nt
 de
 p̄pha
 ⁊
 regēda
 uid
 Clamat
 ⁊
 lxxij
 psalm⁹
 De⁹
 n̄
 de
 saluos
 faciēdi
 ⁊
 dñi
 dñi
 exit⁹
 mort⁹
 Quid
 apt⁹
 dicere
 tur
 De⁹
 em̄
 saluos
 faciēdi
 dñs
 ē
 iesus
 q̄
 interp̄-
 rat
 saluator
 siue
 salutar⁹
 Nā
 rō
 nois
 h̄
 h̄
 red-
 dita
 ē
 qm̄
 pulsq̄
 ex
 virgine
 nasceret
 dñi
 ē
 Pari-
 es
 filii
 ⁊
 vocab̄
 nomē
 ei⁹
 iesu
 ip̄e
 em̄
 saluū
 faci-

67. ciet plm suū a pctis eoz. In q̄z p̄c tōz remissi
 onē qm̄ sanguis ei⁹ effusus ē: n̄ vnaq̄ optuit euz
 eēt: De⁹ n̄ de⁹ saluos faciēdi: p̄tinuo subiūctū
 ē. Et dñi dñi exit⁹ mortis: vt oñderet moriēdo
 saluos eē factur⁹. Sz mirando dictū ē: t dñi: tā
 q̄ diceret. Talis ē ista vita mortaliū: vt nec ip̄e
 dñs alit̄ ab illa exiret: nisi p̄ mortē. La. XIX.
 Ed vt iudei tā manifestis hui⁹ p̄phetic
 f. t̄ctum: onijs: etiā reb⁹ ad effectū tā claz
 certūq̄ p̄ductis oīno non credāt: p̄se
 cto in eis illud implet qd̄ in eo psalmo q̄ hūc se
 quis sc̄ptū ē. Lū em̄ t̄ illic ex p̄sona xp̄i q̄ ad ei⁹
 passionē p̄tinēt. p̄pheticē dicerent: cōmēorātū
 68. ē qd̄ in euāgelio patuit. Dederūt in escā meaz
 fel: t̄ in siti meaz potū mihi dederunt acetū. Et
 velut post tale p̄uuiū epulasq̄ sibi huiuscemo:
 di exhibitas mox itulit. Fiat mēsa eoz corā ip̄is
 in mulcipulā: t̄ in retributionē t̄ in scādaliū: ob
 scurent oculi eoz ne videāt: t̄ dorsū eoz semp
 incurua: t̄ cēsa: q̄ nō oprādo sūt dicta: s̄ optan:
 di sp̄e p̄phetādo p̄dicta. Quid ḡ mirū si h̄ mani
 festa nō vident: q̄z oculi sūt obscurati ne vide
 ant: Quid mirū si celestia nō suscipiūt: q̄ vt in
 terrena sint p̄ni dorsū eoz sp̄ incuruū ē: h̄is ei
 v̄bis trāsatis a corpe vitia significant animoz
 v̄sta de psalmis h̄ ē de p̄pheta regis dauid sat
 dicta sint: vt aliq̄s mod⁹ sit. Ignoscāt aut̄ q̄ hec
 legūt: t̄ cūcta illa nouerūt: t̄ de his q̄ fortasse fir
 miora me p̄termisisse vel intelligunt vel existi
 māt non querantur. La. XX.
 r. Magnauit aut̄ dauid in terrena hiersem:
 fili⁹ celestis hierlm: dino multū testimo
 nio p̄dicat⁹. qz: t̄ delicta ei⁹ tāta pietate supata
 sūt p̄ saluberrimā penitēdi hūilitatē: vt p̄sus
 inter eos sit: de quib⁹ ip̄e ait. B̄ti q̄z remisse sūt
 31. iniq̄tates: t̄ q̄z t̄cra sūt p̄ctā. Post hūc regna
 uit eidē p̄lo vnū salomon ei⁹ fili⁹: q̄ vt supra
 dictū ē: p̄se suo viuētē cepit regnare. Hic bōis
 in iūis: malos exit⁹ habuit. Quippe secūde res
 q̄ sapientū aīos fatigāt: magis huic obfuerūt
 q̄ p̄fuit ip̄a sapia: etiā nūc t̄ deinceps mēorabi
 lis: t̄ nūc lōge lateq̄ laudata. Prop̄basse etiāz
 ip̄e rep̄it in suis libris: q̄ tres recepti sūt i auct̄a
 tē canonicā: p̄uerbia: ecclesiastes: t̄ canticū cā
 ticoz. Alij dō duo q̄z vn⁹ sapia: alter ecclīastic⁹
 d̄z: p̄f eloquiū nōnullā similitudinē vt salomo
 nis dicant̄ obtinuit p̄suetudo. Hō aut̄ eē ip̄i⁹ nō
 dubitāt doctores: eos t̄ in auct̄e maxie occidē
 talis antiq̄tus recepit ecclīa: q̄z in vno q̄ appel
 lat̄ sapia salomōis: passio xp̄i aptissime p̄pheta
 tur. Impū q̄p̄e infectiores ei⁹ cōmēorant̄ di
 cētes. L̄rcūuentiam⁹ iustū qm̄ insuauis ē nob:
 32. t̄ p̄trari⁹ ē opibus n̄is: t̄ imp̄opat nob p̄ctā le

gis: t̄ ifamat̄ i nos p̄ctā disciplie n̄e. P̄mittit
 sciam dei se h̄re: t̄ filiū dei se noīat. Fact⁹ ē nob
 in traductionē cogitationū n̄az. Brauis etiā
 nobis ē ad videndū qm̄ dissimilis ē alijs vita il
 li: t̄ imutare vie ei⁹. Tāq̄ nugaces estimati su
 mus ab illo t̄ abstinet se ayis n̄is q̄si ab imūdi
 cijs. P̄fert nouissima iustoz: t̄ gloriat̄ patrē
 se deū h̄re. Elideam⁹ ḡ si p̄mōes illi⁹ veri sint: et
 tēptem⁹ q̄ v̄tura sūt illi: t̄ sciem⁹ q̄ erūt nouissi
 ma illi⁹. Si em̄ iust⁹ ē fili⁹ dei suscipiet illū: et li
 berabit eū de manu p̄trarioz. L̄otumelia t̄ tor
 mēto infrogem⁹ illū: vt sciam⁹ reuerentiā illi⁹: 3ap. 2.
 t̄ p̄bem⁹ paciētīā ip̄i⁹. Aborte turpissima cōdē:
 nemus illū: erit em̄ ei respect⁹ in p̄mōib⁹ illius.
 Hec cogitauerūt t̄ errauerūt: excecavit em̄ il
 los malicia ip̄oz. In ecclīastico aut̄ fides gen
 tiū futura p̄dicat̄ isto mō. Adserere n̄i dñator
 de⁹ oim: t̄ imitte timorē tuū sup oēs gentes: ex
 tolle manū tuā sup gētes alienas: t̄ videāt po
 tētīā tuā: vt sic corā illis sanctificat⁹ es in nobis
 ita corā nob magnificeris in illis: t̄ agnoscat̄ te
 fm̄ qd̄ t̄ nos agnouim⁹ te: qz nō ē de⁹ p̄ter te do
 mie. H̄ac sub optādī t̄ p̄cādī sp̄e p̄pheticā p̄iesū
 xp̄m videm⁹ i p̄ctā: s̄ adūsus p̄tradiutores non
 tāta auct̄e p̄ferunt̄: q̄ sc̄pta nō sūt in canone iu
 deoz. In trib⁹ dō illis q̄s salomōis cēstat t̄ iu
 dei canonicos h̄it: vt oñdat̄ ad xp̄m t̄ ecclīam
 p̄tinere qd̄ in eis eiusmodi rep̄it op̄osa disputa
 tio n̄cāria ē: q̄ nos vltra q̄s op̄ret si nūc adhibe
 atur extēdit. Tamē qd̄ in p̄uerbijs legit̄ viros
 ip̄ios dixisse. Abscōdam⁹ in fra virū iustū iniu
 ste: absorbēam⁹ dō eū tāq̄ infern⁹ viuētē: t̄ au
 feram⁹ ei⁹ mēoriā de fra: possessionē ei⁹ p̄ciosā
 app̄hendam⁹: nō ita obscurū ē vt de xp̄o t̄ pos
 sessionē ei⁹ ecclīa sine laboriosa expoitiōe nō
 possit̄ itelligi: tale q̄p̄e aliqd̄ etiā dñs ip̄se iesus
 p̄ euāgelicā p̄bolam oñdit dixisse malos colo
 nos. Hic ē em̄ heres: venite occidam⁹ eū: t̄ n̄ra 3at. 2.
 erit hereditas. Itēq̄ illud in eodē libro qd̄ iam
 aī p̄strinxim⁹ cū agerem⁹ d̄sterili q̄ pepit seprē
 nō nisi de xp̄o et ecclīa mox vt fuerit p̄nūciatū
 p̄suevit itelligi ab eis: q̄ xp̄m sapiāz dei esse no
 uerūt. Sapia edificauit sibi domū: t̄ suffulit co
 32. lūnas septē: imolauit suas victimas: miscuit in
 cratere vinū suū t̄ parauit mensam suā. Abisit
 seruos suos cōuocās cū excellētī p̄dicatiōe ad
 me: et iopib⁹ sc̄su dixit. Elēte t̄ māducate d̄ pa
 nib⁹ meis: t̄ bibite vinum qd̄ miscui vobis. Hic
 certe agnoscim⁹ dei sapiām: h̄ ē v̄bū p̄i cocter
 nū: in vtero virginali domuz sibi edificasse cor
 pus hūanū: t̄ huic tāq̄ capiti mēbra ecclīam s̄
 iūxisse: martyriū victimas imolasse: mensaz in
 vino t̄ panib⁹ p̄parasse: vbi appet etiā ad sacer

Ps. 109. dotum fm ordinē melchisedech: insipientes et
1. Loz. 1. inopes sēsu vocasse: qz sic dicit apls: Infirma hu-
 ius mūdi elegit de^o vt cōfunderet fortia. Qui
Proi. 9. bus etiā tñ infirmis qd sequit dicit: derelinqte in-
 sipientiā vt viuatis: et qrite prudentiā vt habe-
 atis vitā. Participē aut fieri mense illius: ipm
Eccs. 5. ē incipe hñc vitā. Nā et in alio libro q vocat ec-
 clesiastes vbi ait: Nō ē bonū hōi nisi q māduca-
 bit et biber. Quid credibili^o dicere intelligitur
 qz qd ad picipationē mēse hui^o p̄tinet: quam et
 sacerdos ipse mediator testamēti noui exhibet
 fm ordinez melchisedech: de corpe et sanguine
 suo: Id ei sacrificiū successit oib^o illis sacrificijs
 veteris testamēti q̄ imolabant in ymbra futuri
 ppter qd etiā vocē illā in psalmo tricesimo et no-
 no eiusdē mediator: p pphetiā loq̄ntis agno-
 scim^o Sacrificiū et oblationē noluit: corpe autē
Ps. 39. p̄fecti nabi: qz p̄ illis oib^o sacrificijs et oblatiōi-
 bus corpe ei^o offerret: et p̄cipantib^o ministrat. Nā
 istū ecclesiasten in hac sententia manducādi et
 bibēdi quā sepe repetit plurimūqz cōmendat:
 nō sapere carnales epulas voluptatis: sat illd
 ofidit: vbi ait: Abeli^o ē ire in domū lucr^o: q̄ ire i
Eccs. 7. domū pot^o. Et paulopost. Loz inq̄t sapiētū in
 domo lucr^o: et cor insipientū in domo epulaz. Sz
 illud magi cōmēorandū exilio de h libro qd p̄-
 tinet ad ciuitates duas: vnā diaboli et alteram
 xpi: et eaz reges diaboli et xpm. Te tibi fra in-
Eccs. 10. quit cui^o rex adolescēs: et p̄ncipes tui mane cō-
 medūt. Btā tu fra cui^o rex tu^o fili^o ingenuoz: et
 p̄ncipes tui in tpe cōmedūt: in fortitudine et nō
 in cōfusiōe. Adolescentē dixit diabolu p̄p̄ stul-
 ticiā et supbiā et temeritatē et petulantia: cetaqz
 vitia q̄ huic erati assolēt abūdare: xpm autē filiū
 ingenuoz: scōz scz p̄farchaz: p̄ncipiū ad li-
 berā ciuitatē: ex qd^o ē in carne p̄genit^o. P̄nci-
 pes illi^o ciuitatis mane māducātes: i. an horam
 p̄gruā: qz nō expectāt oportūnā q̄ vera ē in fu-
 turo scō felicitatē: festinant beari hui^o sc̄i cele-
 britate cupiētes. P̄ncipes autē ciuitatis xpi ip̄s
 nō fallacie btitudis patient expectāt. Hoc ait
 in fortitudine et nō in p̄fusiōe: qz nō eos fallit spes
 de q̄ dicit apls. Spes autē nō p̄fundit. Dicit et psal-
Rom. 5. mus. Et tñ q̄ te expectāt nō p̄fundent. Itā cō-
Ps. 24. ticiū caritōz spiritualis qdā scōz ē voluptas mē-
 tiū: in p̄ugio illi^o regis et regie ciuitat: qd ē xps
 et ecclia. Sz h voluptas allegoriciis tegmib^o in-
 uoluta ē: vt desideret ardentē: videatqz iocū
 di: et appeat sp̄s cui dicit eodē cārico: cōtas
 dilexit te: et sponsa q̄ ibi audit: caritas i delicijs
 tuis. Tacite multa trāsmit: cura hui^o op̄ster
 minādī. La. XXI.
 c Eteri post salomonē reges hebreozum
 vix iueniunt p̄ aliq̄ enigmata dictoz su-

ozū rerū vē gestaz: qd ad xpm et eccliam p̄tine-
 at p̄pherasse: siue in iudea siue in israel. Sic ei
 appellare sūt i^o p̄li p̄tes: ex q̄ p̄p̄ salomōis of-
 fensā tpe filiū ei^o roboā q̄ p̄fī successit in regnū
 deo vindicāte diuisus ē. Proinde tribus decez
 q̄s accepit hieroboā seru^o salomonis rex ei^o in
 samaria p̄stitut^o: p̄p̄tē vocabant israel: q̄uis h
 vniuersi p̄li i^o nomē eēt: duab^o x̄o tribubus:
 iude: s. et beniamin: q̄ p̄p̄ dauid ne penitus reg-
 nū stirpis eius fuisset eradicatū: remāserant
 subiacētes ciuitati hierusalē: iude nomen fuit:
 qz ipa erat tribus vñ dauid. Benjamin x̄o tri-
 bus alfa ad idē regnū de quib^o dixi p̄tines erat:
 vñ fuit saul rex an dauid: s. simul iste due tribus
 vt dictū ē iuda vocabant: et h noie discernēbāt
 ab isrl: qd appellabāt p̄p̄tē decē trib^o hñtes suū
 regē. Nā tribus leui qm̄ sacerdotalis fuit: dei n̄
 regū seruicio mācipata: tertia decia nūerabāt.
 Joseph q̄ppe vn^o ex duodecim filijs israel n̄ vnā
 sic ceteri singulas s. duas trib^o fecit: effrem et ma-
 nassē. Gerūth etiā trib^o leui ad fgnū hierosoly-
 mitanū p̄tinebat magis: vbi erat dei tēpluz cui
 seruebat. Diuisio igit p̄lo p̄mus regnauit i hier-
 usalē roboā rex iuda fili^o salomōis: et i samaria
 hieroboā rex israel seru^o salomōis. Et cuz volu-
 isset roboā tanq̄ tyrānidē diuise illi^o p̄ris bello
 p̄sequi: p̄hibet^o ē plus pugnare cū fratrib^o suis
 dicēte deo p̄ p̄phetaz se h fecisse. Un apparuit
 nullū in ea re: vel regis israel: vei p̄li fuisse pec-
 catū: s. volūtātē dei vindicantis impletā fuisse.
 Qua cognita: ps vtraqz inter se pacata conq̄-
 cuit: nō em religiois: s. regni fuerat scā diuisio.
 Erū rex israel hieroboā La. XXII.
 v mēte p̄uersa nō credēs deo: quē veracez
 promisso sibi regno daroz p̄bauerat: n̄
 munit ne veniendo ad templū dei qd erat in hier-
 usalē: q̄ fm diuinā legē sacrificādi cā vniuersē
 illi genti veniendū fuit seducere ab eo popu-
 lus: et stirpe dauid tanq̄ regio semini reddere
 instituit idolatriā in regno suo: et p̄lm dei secuz
 simulachroz cultu obstrictū nephandā impie-
 tate decepit: nec tñ oīno cessauit deus: nō solū
 illū regē: verū etiā successores: et impietat^o imi-
 tatores p̄lmqz ipm arguere p̄ p̄phetas. Nā ibi
 extiterūt et magni illi insignesqz p̄phete: q̄ etiā
 mirabilia multa fecerūt: helias: et heliseus disci-
 pulus ei^o. Etiaz ibi dicēte helia: Dñe p̄phetas
 tuos occiderūt: altaria tua suffoderunt: et ego
 relict^o sū solus: et q̄rūt aiām meā. Nā sum ē illic
 esse septē milia viroz: q̄ nō curauerūt genua
 ante baal. La. XXIII.
 i Tēqz in regno iuda p̄tineat ad hierlem
 etiā succedētū regū ipib^o nō defuerūt
 p̄phete: sic deo placebat eos mittere: vel ad p̄-

nunciandū qđ op^o erat: vel ad corripieda peccata p̄cipiedāq; iusticiā. Nā z illic z si longe minus q̄ in israel: tñ exiterūt reges q̄ suis impietatib^o deū grauit̄ offenderēt: z moderatis flagellis cū p̄p̄o sibi plecterēt. P̄ioz sane regū merita tñ p̄ua laudā. In israel aut̄ reges alios magi: alios minus: oēs tñ reprobos legimus. Ultraq; igit̄ p̄s sic iubebat dīna prouidētia vel sinebat: varijs z erigebat̄ p̄spiratib^o: z aduersitatib^o p̄mebat: z sic affligebat: nō solū externis verū etiā inter se ciuilib^o bellis: vt certis existētib^o causis: misericordia dei v̄sira patefceret donec ei^o indignatiōe crescēte vniūsa gens illa a chaldeis debellātib^o nō solū subūteret̄ i sedib^o suis: s̄ etiā ex maxima sui p̄te trāfferet̄ in terras assyrioz: p̄us illa p̄s q̄ vocabat̄ israel in tribub^o decē: postea v̄o etiā iudas euerfa hierl̄m z templo illo nobilissimo: in q̄b^o terris p̄ annos lxx captiuū egit ocū: post q̄s inde dimissa tēplum qđ euerfum fuerat instaurauit: z q̄uis plurimi ei^o i alienigenaz degerēt terris: n̄ hūit tñ deinceps duas regni p̄tes z duos diuersos in singulis p̄tib^o reges: s̄ in hierl̄m p̄nceps eoz vnus eoz erat: atq; ad dei templū qđ ibi erat oēs v̄ndiq; v̄bicūq; eēt z v̄ndecunq; possent p̄ certa t̄pa venēbāt. Sz nec tūc eis hostes ex alijs gentib^o expugnatores defuerūt. Nā etiā romanoz iā tributarios eos x̄ps inuenit. La. XXIII

Oto aut̄ illo t̄pe ex quo redierunt de babilonia: post malachiā aggeū z zachariā q̄ tūc p̄phetauerūt z esdrā nō habuerūt p̄phetas vsq; ad saluatoris aduentū nisi aliū zachariā patrem ioannis z helisabeth eius vxorem: x̄pi natiuitate iā p̄tima: z co iam nato symeonē senē: z annam viduā iāq; grandeuā: z ip̄m ioannē nouissimū q̄ iuuenis iā iuuentē x̄pm nō quidē futurū p̄dixit: s̄ tñ incognitū p̄phetica cognitiōe monstrauit: p̄pter qđ ip̄e dñs ait. Lex z p̄phete vsq; ad ioannē. Sed istoz q̄nq; p̄phetatio ex euāgelio nob̄ nota est vbi z ip̄a virgo mater dñi aū ioannē p̄phetasse i uenit. Sz hāc istoz p̄phetiā iudei reprobi n̄ accipiūt. acceperūt at̄ q̄ ex eis innūerabiles euāgelio crediderūt. Tūc em̄ vere israel diuisus ē in duo: diuisiōe illa q̄ p̄ samuelem p̄phetā fauli regi est imutabilis p̄nunciata: malachiā vero aggeū zachariā z esdrā: etiā iudei reprobi i auctoritatē canonicā receptos nouissimos habent: Sunt ei z sc̄pta eoz sicut alioz q̄ i magna multitudine p̄phetarū per pauci z scripserūt q̄ autem canonis obtinerent. De quoz p̄dictis q̄ ad x̄pm ecclesiāq; ei^o p̄tinent: nōnulla mibi in hoc ope video esse ponenda: qđ cōmodius fiet adiuuāte dño seq̄nti libro: ne hunc taz prolizū v̄lteri^o oneremus.

Explicitus ē liber decimusseptimus.
Incipiūt capti libri decimioctau.

- i De his que v̄c̄q; ad t̄pa saluatoris. x. et vii. voluminibus disputata sunt.
- ii De terrene ciuitatis regibus atq; temporibus: quibus ab exortu abrae sanctorū tēpa supputata conueniunt.
- iii Quib^o regnātib^o ap̄d assyrios atq; sicyonios abrae cētenario isaac d̄ p̄missi one sit nat^o: vel ip̄i isaac sexagenario esau z iacob genit̄ d̄ rebecca sint editi.
- iiii De tēpibus iacob z filij eius ioseph.
- v De api rege argiuoz: quē egypti serapin noiatū dīno honore coluerunt.
- vi Quo regnate ap̄d argiuos quo v̄e ap̄d assyrios iacob in egypto mortuus sit.
- vii Quoz regum tēpore ioseph in egypto defunctus est.
- viii Quoz regū erate moyses natus sit. et quoz demū iudei t̄pib^o sit orta religio.
- ix Qui atheniensiu; ciuitas sit condita: et quā cām nois ei^o varro perhibeat.
- x Quid varro tradat de nūcupatione ariopagi z de diluuiōe deucalionis.
- xi Quo t̄pe moyses p̄plm dei d̄ egypto eduxerit z iesu naue qui eidem successit quoz regū erate sit mortuus.
- xii De sacris falloz deo: q̄ reges grecie illis tēpibus instruerūt: que ab exitu israel de egypto vsq; ab obitu iesu naue dinumerantur.
- xiii Qualiū fabularū figmenta exorta sint eo t̄pe q̄ hebreis iudices p̄ce ceperūt.
- xiiii De theologis poetis.
- xv De occasu regni argiuoz: quo t̄pe apud laurentes picus saturni filius regnū patris p̄mus accepit.
- xvi De diomede post troie excidiū in deos relato cuius socij traditi sunt in volucres esse conuersi.
- xvii De incredibilibus hominū cōmutatiōibus qđ varro crediderit.
- xviii Quid credēdū sit d̄ trāformatiōib^o qua arte demonū hoib^o vident̄ accidere.
- xix De eo t̄pe enneas in italiā venerit quo lapidoth iudex p̄sidebat hebreis.
- xx De successiōe ordinis regni apud israelitas post iudices.
- xxi De regibus latij: quoz p̄mus enneas z duodecim^o auentini^o dij facti sunt.
- xxii De eo t̄pe roma sit cōdita q̄ regnū assyrioz intercidit quo ezechias regnauit in iudea.